

K'ARÊD ŞANDÎYA

Pêşgotin

K'itêba «K'arêd Şandîya» dûmayîya «Mizgînîya^f Lûqa» ye, ya ku bi destê Lûqa hatiye nivîsarê. Meremê k'itêbê ew e, ku şiroveke pey-çûyêd Mesîh^f çawa bi r'êberîya R'uh'ê^f Pîroz li Orşelîmê^f, Cihûstanê^f, Sameryayê^f û welatêd mayînda bûne şe'dêd Wî (1:8). Usa jî dide k'ifşê, ku civîna^f nû bi çi zelûlîyê û te'lî-tengîyê h'îmê xwe girt û bi alîk'arîya R'uh'ê Pîroz çawa nava wan oxirmêd giranda pêşda diçû. Alîkî dinva jî gava hê k'ûr dibî, dibînî ku eva k'itêba t'arîxa mesîhîyê^f ye, ku ji Filistînê nava cihûya^f destpêbû û paşê bû bawerîke^f t'emamîya dinyayê.

Em dikarin K'arê Şandîya ser sê p'ara p'arevekin:

1. Belabûna mesîhîyê Orşelîmêda, pey jorhilatina Îsar'a (1:1–8:3)
2. Belabûna mesîhîyê ji Orşelîmê û Cihûstanêda girtî h'eta Sameryayê, Şamê û cîyêd dine dor-berêd Filistînê (8:4–12:25)
3. Belabûna mesîhîyê nava welatêd dor-berê Be'ra Sipî (Be'ra Navberê), h'eta R'omayê^f (13:1–28:31)

Ji wan qewimandinêd vê k'itêbêda yeke here berbiç'e'v bona kirêd R'uh'ê Pîroz nivîsar e, ku R'oja^f Pêncîye h'esabda li Orşelîmê ser bawermendada çawa qewat barî û r'êberîya civînê kir, civîn û serwêrêd wê nav xebata wanda qewat kirin. Hînkirinêd mesîhîyêd pêşin nava dannasînkirinada xuya dibe. Awa mesele, nava dannasînîya Petrûsê^f şandîda^f pey standina R'uh'ê Pîroz^ra (2:14–36), nava dannasînîya p'arîstgehêda^f pey qencbûna yê nigseqetr'a (3:11–26), cabdayîna Steyfa^f ber civîna giregirêd Orşelîmê (7:1–53) û gotinêd Pawlosda (13:16–41; 17:22–31; 20:18–35; 22:1–21; 24:10–21; 26:2–23). Ew qewimandinêd k'itêbêda ku têne bîranînê didine k'ifşê, ku çawa dannasînkirin û hînkirinêd şandîya bi wê qudretê têne kirinê, ya ku bi qewata R'uh'ê Pîroz civînêda nava e'mîrê bawermendada tê k'ifşê û bi civînê Mizgînîya Îsa Mesîh dinyayêda bela dibe.

Serecema fikira k'itêbê

Hazirkirina şe'detîya şandîya (1:1-26)

1. Soz û t'emîya Îsaye xilazîyê (1:1-14)

2. Bijartina Matîyo dewsa Cihûdayê^f Îsxeryot (1:15-26)

Şe'detîya Orşelîmêda (2:1-8:3)

Şe'detîya welatêd Cihûstanê û Sameryayêda (8:4-12:25)

Qulixê Pawlos (13:1-28:31)

1. R'êwîtîya Pawlosê şandîye pêşin (13:1-14:28)

2. Şewira civîna Orşelîmêda (15:1-35)

3. R'êwîtîya Pawlosê şandîye duda (15:36-18:22)

4. R'êwîtîya Pawlosê şandîye sisîya (18:23-21:16)

5. Pawlosê girtî Orşelîmêda, Qeyserîyêda û r'êwîtîya wîye h'eta R'omayê û axirî (21:17-28:31)

Bona R'uh'ê^f Pîrozî sozdayî

(Lûqa 24:49)

1 ¹T'êyofloyê xweyêqedir, min k'itêba xweye pêşinda* derheqa wan h'emû tiştada nivîsî, çi ku Îsa kir û hîn kir, ji sêrîda ²h'eta wê r'oja ku berbi e'zmên hate hilatinê. Lê hê berî e'zmên hilatinê Ewî bi R'uh'ê^f Pîroz t'emî li şandîyê^d Xweye bijartî kir. ³Pey wan cefayêd Xwer'a Ewî gelek cara Xwe nîşanî wan dida, r'ast dida îzbatkirinê ku Ew sax e. Navbera çil r'ojîda wanva xuya dibû û der-

heqa P'adşatîya^f Xwedêda wanar'a xeber dida. ⁴Carekê gava Ewî t'evî wan nan dixwar, t'emî da wan û got: «Ji Orşelîmê^f dernek'evin, lê belê hîvîya sozê Bavê^f bisekinin, bona k'îjanî we ji Min bihîst*. ⁵Yûh'enna^f bi avê nixumand, lê hûnê çend r'oja şûnda bi R'uh'ê Pîroz bêne nixumandinê^f»*.

Jorhilatina Îsa

(Marqos 16:19-20;

Lûqa 24:50-53)

⁶Gava şagirt^f hevr'a cîkî bûn, ji Îsa pirsîn û gotinê: «Xudan^f, vî

* ^{1:1} Lûqa 1:1-4.

* ^{1:4} Lûqa 24:49.

* ^{1:5} Metta 3:11; Marqos 1:8; Lûqa 3:16; Yûh'enna 1:33.

zemanîda Tê P'adşatîya Îsraêlêf li wan vege'îni?» ⁷ Ewî li wan vege'and û got: «Ew ne îşê we ye ku hûn wan wext û zemana bizanibin yêd ku Bavê bi h'ukumê Xwe k'îfş kirine. ⁸ Lê gava R'uh'ê Pîroz bê ser we, hûnê qewatê bistînîni û ji Orşelîmêda girtî t'emamîya Cihûstanêf, Sameryayêf û h'eta serê dinê jî bibîne şe'dêd Min»*. ⁹ Gava ev yek got, ber ç'e'vê wan berbi e'zmên hate hilatinê û e'wrekî ji ber ç'e'vê wan Ew veşart*.

¹⁰ Ew hê zûr' bibûn li çûyîna Wîye e'zmên dinihêr'în, va du merivêd'f k'incipî cem wan sekinîn ¹¹ û gotin: «Gelî celîliya! Hûn çima usa sekinî ne û li e'zmên dinihêr'în? Ew Îsayê ku ji nav we hate hilatinê, wê usa jî bê, çawa we dît Ew çû e'zmên».

**Bijartina Matîyo
dewsa Cihûdayêf Îsxeryotîf**

(Metta 27:3-10)

¹² Hingê ewana ji ç'iyayêf Zeyt'ûnê vege'îyane Orşelîmê, ku

r'îya r'ojeke şemîyê* dûrî Orşelîmê bû. ¹³ Gava hatine bajêr, çûne oda mezine jorin, ew cîyê ku Petrûsf û Yûh'enna, Aqûb, Endrawis, Fîlîpo, T'ûma, Bertolomeyo, Metta, Aqûbêf Halfawo, Şimh'ûnê welatp'arist'f û Cihûdayêf Aqûb têda diman*. ¹⁴ Van h'emûya her gav hevr'a t'evî k'ulfetaf û Meryemaf dîya Îsa û birayêd Wî dua dikirin.

¹⁵ Wan r'ojada Petrûs nava bawermendada r'abû, (ku li wir qasî sed bîst merivî bûn) û got: ¹⁶ «Gelî bira! Gerekê ev nivîsara bihata sêrî, çawa ku berî vê yekê R'uh'ê Pîroz bi devê Dawid'f bona Cihûdaf gotibû, ku ew bû r'êberê wan, yêd ku Îsa girtin. ¹⁷ Ew t'evî me nav h'esabê meda bû û p'ara wî jî nava vî qulixîdaf bû».

¹⁸ (Ewî bi heqê kirê xweyî neheq e'rdek stand û li wir ser sêrî k'et, zik lê qelişî dil-h'inavê wî h'emû r'ijîyan. ¹⁹ Eva yeka h'emû binelîyêd'f Orşelîmêva e'yan bû, h'eta bi zimanê xwe jî wî e'rdir'a

* ^{1:8} Metta 28:19; Marqos 16:15; Lûqa 24:47-48.

* ^{1:9} Marqos 16:19; Lûqa 24:50-51.

* ^{1:12} Bi gotineke din: «Kîlomêtirekê».

* ^{1:13} Metta 10:2-4; Marqos 3:16-19; Lûqa 6:14-16.

* ^{1:19} Metta 27:3-8.

Heqildima gotin, awa gotî «E'rdê xûnê».)^{*}

²⁰ Petrûs dûmayî kir got: «Çawa k'itêba Zebûradaf jî nivîsar e: «De bira mala wî xirabe be, kesek têda nemîne»^{*}

û:

«De bira qulixê wîyî serwêrtîyê yekî din bistîne»^{**}.

²¹ Awa gerekê yek ji wan mêra be, k'îjan ku t'emamîya wî wextî t'evî me bûne gava Xudan Îsa t'evî me diçû dihat, ²² ji nixumandina Yûh'ennada girtî h'eta wê r'oja ku Ew ji nav me berbi e'zmên hate hilatinê. Ew gerekê t'evî me bibe şe'dê r'abûna Wîye ji mirinê».

²³ Du merî dane sekinandinê, yek Ûsivêf ku jêr'a Barsabo digotin (ku navê wî danîbûn Yûsto) û yê din Matîyo. ²⁴ Dua kirin û gotin: «Xudan, Tu ku dilêf her kesî zanî, ji van her duya k'îjanî ku Tu dibijêrî bide k'ifşê, ²⁵ wekî evî qulixê şandîtyê bistîne, ji k'îjanî Cihûdaf jê k'et ku her'e cîyê xwe». ²⁶ P'eşk ser wan avîtin, p'ara Matîyo k'et û ew ser h'esabê yanzdeh şandîyada zêde bû.

Hatina R'uh'ê Pîroz R'oja'f Pêncîye h'esabda

2 ¹ Gava R'oja Pêncîye h'esab hat*, h'emû jî hevr'a cîkî bûn. ² Nişkêva ji e'zmên mîna dengê bayê qayîm dengê hat û t'emamîya wê mala ku têda r'ûniştibûn t'ijî kir. ³ Hingê zimanêd mîna alava êgir wanwa xuya bûn û li ser her yekî ji wan danîn. ⁴ H'emû bi R'uh'ê Pîroz t'ijî bûn û destpêkirin zimanêd mayîn xeber dan, çawa ku R'uh'ê Pîroz ew didane xeberdanê.

⁵ Wî çaxî Orşelîmêda cihûyêd'f xwedêxof diman, ew ji nav h'emû milletêd bin p'er'ê e'zmêda hatibûn. ⁶ Gava ew deng hat, cime'teke giran civîya û t'evîhev bû, çimkî dibihîstin ku ewana bi zimanêd wan her yekî xeber didan ⁷ û h'eyr-h'ujmek'ar, zendegirtîf mayî digotin: «Ev h'emûyêd ku xeber didin ne ji Celîlêf ne? ⁸ Lê çawa ji me her yek wî zimanî dibihê, yê ku em navda dinê k'etine? ⁹ Partoyî, medî, e'lamî, binelîyêd Mesopotamyayê, Cihûstanê, Kepedokyyayê, Pontosê, Asyayê*,

* 1:20 Zebûr 69:25.

** 1:20 Zebûr 109:8.

* 2:1 Qanûna K'ahîntîyê 23:15-21; Qanûna Ducarî 16:9-11.

* 2:9 Wî çaxî «Asya» kêma û zêde weke T'irkya îroyîn nas dikirin.

¹⁰ Firîgyayê, Pamfilyayê, Misirêf û yêd li aliyê Lîbyaya nêzikî Kûrênê û usa jî yêd xerîbe ji R'omêf hatî, ¹¹ cihûf û necihûyêdf ku hatine ser bawerîyaf cihûya, usa jî kirêti û e'reb. Em dibihên ku evana bi zimanê me kirêd Xwedêye mezin dibêjin». ¹² H'emûya h'eyr-h'ujmek'ar şaşmayî hevdur'a digotin: «Ev çi h'ewal e?» ¹³ Lê hineka jî qerfê xwe dikirin û digotin: «Pê şerava nû serxweş bûne».

**Dannasînîya Petrûse
pey hatina R'uh'ê Pîrozr'a**

¹⁴ Hingê Petrûs t'evî her yanz-deha r'abû dengê xwe hilda û cime'têr'a got: «Gelî cihûya û h'emûyêd ku Orşelîmêda dimînin! Bira ev yeka weva e'yan be û guh bidîne xeberêd min. ¹⁵ Evana ne serxweş in, çawa ku hûn difikirin, hê sibeh zû sih'et nehe ye*. ¹⁶ Lê eva ew yek e, çi ku Yoêl p'êxemberf gotîye:

¹⁷ <R'ojêd axirîyêda Xwedê dibêje wê aha be:
Ezê ji R'uh'ê Xwe ser h'emû merivada bibarînim,

kur' û qîzêd weyê p'êxember-tîyêf bikin,
cahilêd weyê dîtinoka bibînin
û kal-pîrêd weyê jî xewna.

¹⁸ Belê, Ezê wan r'ojada R'uh'ê Xwe ser xulam û carîyêd Xweda jî bibarînim
û wê p'êxembertîyê bikin.

¹⁹ Jor li e'zmên tiştêd e'cêbmayî bidime k'ifşê û jêr ser e'rdê jî nîşana, xûn û agir, dû û dûxan.

²⁰ R'oyê biqare
û hîvê jî sor be mîna xûnê,
hê berî hatina R'ojaf Xudane mezin û nave nîşan.

²¹ Û wê usa be, her kesê ku gazî navê Xudan ke wê xilazf be*.

²² Gelî îsraêlîya, van xebera bibihên! Îsayê Nisretê, merivekî ku jî aliyê Xwedêda k'ifşkirî bû, Xwedê pê Wî nava weda nîşan, k'eremet û kirêd qewat kirin, çawa ku hûn xwexa jî zanin. ²³ Bona Wî Xwedê hê pêşda qîrar kiribû û bi zanebûna Wî Ew k'ete destê we, we jî bi destê ner'asta darmixê xist kuşt*. ²⁴ Lê Xwedê qeydêd

* ^{2:15} Cihûya li gora e'detê xwe serê sibê nan nedixwarin h'eta sih'eta neha pey duar'a.

* ^{2:21} Yoêl 2:28-32.

* ^{2:23} Metta 27:35; Marqos 15:24; Lûqa 23:33; Yûh'enna 19:18.

mirinêye cefê vekirin, Ew ji mirinê r'akir, çimkî mirinê nikaribû h'ukumî ser Wî bikira*. ²⁵ Dawid bona Wî dibêje:

«Min t'imê Xudan pêşîya xwe didît,
çimkî Ew li alîyê minî r'astê ye, ku ez nelik'umim.

²⁶ Bona wê yekê dilê min şa bû, zimanê min jî ji eşqa nesekinî, bedena mine mirî jî wê bi guman bijî,

²⁷ çimkî Tu min dîyarê^f mirîyada nahêlî,
ne jî Tê bihêlî ku Pîrozê Te bir'ize.

²⁸ Te r'iyêd e'mir minva e'yan kirin
û Tê şabûna dîndara Xweva min t'jî kî*.

²⁹ Gelî bira! H'ewce ye ku ez aşkere bona Dawidê bave'şîr wer'a bêjim, ku ew mir defin kirin, t'irba wî h'eta r'oja îro jî nava meda ye. ³⁰ Lê ew ku p'êxember bû, wî zanibû ku Xwedê bi sond wîr'a soz daye, wê ji bedena wî Yekî dayne ser t'extê wî*. ³¹ Ewî

ev yek hê pêşda dît û bona r'abûna Mesîh^f got, ku Ewê dîyarê mirîyada nemîne, ne jî bedena Wîyê bir'ize*. ³² Eva ew Îsa bû, yê ku Xwedê Ew ji mirinê r'akir, ku em h'emû jî şe'de ne. ³³ Xwedê Ew hilk'işand da k'êleka^f Xweye r'astê, Ewî jî R'uhê Pîrozî sozdayî ji Bavê stand û jorda barand, çawa ku hûn niha dibînin û dibihên. ³⁴ R'ast e Dawid neçûbû e'zmana, lê wî xwexa ev yek got:

«Xudan gote Xudanê min,
k'êleka Mine r'astê r'ûnê,

³⁵ h'eta ku Ez dijminêd Te bikime binê p'iyêd Te*.

³⁶ Niha bira t'emamîya mala Îsraêl r'ind zanibe ew Îsayê ku we xaç^f kir, Xwedê Ew hin kire Xudan, hin jî Mesîh».

³⁷ Cime'tê ev yek ku bihîst, mîna tîrekê dilê wan k'et, Petrûs û şandîyêd mayîn'r'a gotin: «Em çi bikin, gelî bira?» ³⁸ Petrûs wan'r'a got: «T'obe^f kin û bira ji we her yek bi navê Îsa Mesîh bona baxşandina guna bê nixumandinê^f

* 2:24 Metta 28:5-6; Marqos 16:6; Lûqa 24:5.

* 2:28 Zebûr 16:8-11.

* 2:30 P'adşatî IV, 7:12-13; Zebûr 132:11.

* 2:31 Zebûr 16:10.

* 2:35 Zebûr 110:1.

û hûnê R'uh'êf Pîroz p'êşk'êş^f bistînin. ³⁹ Ev soz bona we û zar'êd we ye, usa jî bona h'emûyêd dûr e ku Xudan Xwedê meyê gazî wan ke».

⁴⁰ Petrûs bi gelek xeberêd mayîn bi me'rîfetî t'emî da û hîvî ji wan kir û got: «Xwe ji vî nisilê^f neheq xilaz kin». ⁴¹ Ewêd ku xeberêd wî qebûl kirin, pê avê hatine nixumandinê^f û wê r'ojê weke sê h'ezara li hev zêde bûn. ⁴² Wan t'imê xwe li hînkirina şandîya digirt, li hev dicivîyan, nan kerdikirin* û dua dikirin.

E'mirê bawermenda

⁴³ Xof û tirs dik'ete ser her kesî û bi destê şandîya gelek k'eremet û nîşan dibûn. ⁴⁴ H'emû bawermend hevr'a bûn û her tiştêd wan yek bû. ⁴⁵ Hebûk^f û milk'ê xwe jî difirotin û belayî h'emûyêd h'ewce dikirin. ⁴⁶ Her r'oj bi t'ifaq^f diçûne p'aristgehê^f, malada nan kerdikirin û eşq-şa bi dilê sax xwarin dixwarin, ⁴⁷ şikirîya xwe Xwedê danîn û t'emamîya cime'tê li wan xweş bû. Xudan jî r'oj bi r'oj h'esabê xilazbûyîya^f zêde dikir.

Qencbûna yê nigada seqet p'aristgehêda

3 ¹ Carekê Petrûs û Yûh'enna wextê duayê sih'eta sisîya hildik'işîyane p'aristgehê. ² Merivekî ji zikmakîyêda nigada seqet hebû, ku her r'oj danîn ber dergehê p'aristgehêyî ku Bedew dihate gotinê dadanîn, ku ji yêd dihatine p'aristgehê p'ars kira. ³ Evî ku dît Petrûs û Yûh'enna dik'evine p'aristgehê, lava wan kir ku p'arsê bidinê. ⁴ Petrûs t'evî Yûh'enna li wî nihêr'î û gotê: «Li me binihêr'e!» ⁵ Ewî jî li wan nihêr'î û ç'e'vê wî lê bû, ku wê tiştêkî ji wan bistîne. ⁶ Hingê Petrûs gotê: «Zêr' û zîvê min t'une, lê çî min heye ezê Wî bidime te. Bi navê Îsa Mesîhê Nisretê r'abe biger'e». ⁷ Destê wîyî r'astê girt r'akir, pêr'a-pêr'a qudûmê çoka û gûzekêd wî şidîyan. ⁸ Ewî banza ser xwe sekinî, destpêkir ger'îya û t'evî wan k'ete p'aristgehê diger'îya, banzdida û şikirî dida Xwedê. ⁹ Gava t'emamîya cime'tê dît ku ew diger'e û şikirîyê dide Xwedê, ¹⁰ nas kirin ku ew e, yê ku bona p'arsê ber dergehê p'aristgehêyî Bedew r'ûdinişt û bona tiştê ku

* ^{2:42} Li vê derê tê fe'mkirinê, ku bawermenda pêşîyê nan dixwar, paşê Şîva Xudan derbaz dikirin.

t'evî wî qewimî zendegirtî mabûn û dih'eyîrîn.

Petrûs hêwangeha Silêmanda^f dannasîn dike

¹¹ Evî ku Petrûs û Yûh'enna ber'nedidan, t'emamîya cime'tê e'cêbmayî berbir'î wan bezî, h'eta wî cîyê ku jêr'a digotin hêwangeha Silêman. ¹² Petrûs ku ev yek dît, cime'têr'a got: «Gelî îsraêlîya! Hûn çima bona vê yekê e'cêbmayî mane? Çima tiherekî li me dinihêr'in? Tê bêjî qey me bi qewat yan xwedêp'aristîya xwe ew da ger'ê? ¹³ Xwedêyê Birahîm^f, Îshaq^f, Aqûb û Xwedêyê kal-bavêd me, Berdestîyê Xwe Îsa r'ûmet kir*. We nemamîya^f Wî kir û ber Pîlato^f t'exsîr kir, gava ewî qîrar kiribû ku Wî ber'de. ¹⁴ We yê Pîroz^f û r'ast t'exsîr kir û yê mêrkuj xwest ku wer'a bê ber'danê*. ¹⁵ We Ç'e'vkanîyê jîyîne kuşt, lê Xwedê Ew ji mirinê r'akir û em xwexa şe'de ne. ¹⁶ Û qewata navê Wî eva meriva qenc kir, k'îjanî ku hûn dibînin û nas dikin. Belê wê ba-

werîya^f bi navê Wî eva ber ç'e'vê we h'emûya sax-silamet kir.

¹⁷ Niha gelî bira, ez zanim ku we jî mîna serwêrêd xwe bi nezanîya xwe kirîye. ¹⁸ Lê Xwedê çawa berî vê yekê bi devê h'emû p'êxembera bona cefê Mesîhê Xwe gotibû, usa jî kir. ¹⁹ Awa t'obe kin û berbi Xwedê vege'rin^f, ku gunêd we bêne r'esîtkirinê. ²⁰ Hingê wextêd jîyîndarîyê ji h'izûrîya Xudan wê bîn û Ewê Îsa bişîne, wî Mesîhê ku berêda bona we k'ifş kirîye. ²¹ Lazim e Ew li e'zmên bimîne, h'eta ku Xwedê her tiştî nû çêke*, çawa ku hê berê pêşda Xwedê bi devê p'êxemberêd Xweye pîroz gotibû. ²² Belê Mûsa^f got: «Xudan Xwedêyê we wê ji nav birayêd we da P'êxemberekî mîna min wer'a derxe. Her çi ku wer'a bêje, gerekê hûn guhdarîya Wî bikin. ²³ Her k'î ku guhdarîya Wî p'êxemberî neke, ji nav cime'tê wê bê qetandin û undakirinê*». ²⁴ Û h'emû p'êxembera jî, ji Samûêl^f girtî û yêd peyr'a çi ku gotine, bona van r'oja xeber dane. ²⁵ Hûn mîrat'xurêd^f

* ^{3:13} Derk'etin 3:14-15.

* ^{3:14} Lûqa 23:13-23.

* ^{3:21} Aha jî tê fe'mkirinê: «H'eta ku Xwedê her tiştî bîne sêrî», awa gotî her tiştêd ku bi devê p'êxembera derheqa Îsa Mesîhda hatine gotinê.

* ^{3:23} Qanûna Ducarî 18:15, 18, 19.

p'êxembera û wê peymanê^f ne, ya ku Xwedê t'evî kal-bavêd we* girêda. Ewî gote Birahîm: «Bi zur'eta te ezê dua h'emû miletêd dinyayê bikim»**. ²⁶ Xwedê Berdestiyê Xwe Îsa miletr'a derxist û pêşiyê şande cem we, ku dua we bike û bi vî awayî we her kesî ji xirabiyêd we vege'îne».

Petrûs û Yûh'enna li ber civîna^f giregira

4 ¹ Petrûs û Yûh'enna hê cim-e'têr'a xeber didan, k'ahîna^f û serwêrê nobedarêd p'aristgehê t'evî sadûqîya^f ser wanda girtin. ² Ewana aciz bibûn, çimkî wana cime't hîn dikir, ku Îsa ji mirinê r'abûye, îzbat dikirin ku miriyê r'abin. ³ Ew girtin kirine kelê h'eta r'oja dinê, çimkî îdî êvar bû. ⁴ Lê gelekêd ku xeber dibihîstin bawer kirin, h'esabê wan gihîşte pênc h'ezara.

⁵ R'oja dinê serwêr, r'ûspî^f û qanûnzana^f civîyane Orşelîmê. ⁶ Henanê serekk'ahîn, Qeyafa, Yûh'enna, Skender û h'emûyêd mayîne ji xûn-qinêta serekk'ahîn ji li wir bûn, ⁷ Petrûs û Yûh'enna

nava xweda dane sekinandinê û pirsîn: «We bi çi qewatê yan bi çi navî ev yeka kir?» ⁸ Wê demê Petrûs bi R'uh'ê Pîroz t'ijî wana nar'a got: «Gelî serwêrêd cime'tê û r'ûspîya! ⁹ Heger hûn îro bona vê qencîya ku vî seqetîr'a bû ji me dipirsîn, ku ew çawa qenc bûye, ¹⁰ bira we û t'emamîya miletê Îsraêlêva e'yan be, ku eva bi saya navê Îsa Mesîhê Nisretê li ber we qencbûyî sekinî ye, Ewê ku we xaç kir û Xwedê ji mirinê r'akir. ¹¹ Ew e «Ew kevirê ku ji we hosta hate bêr'ûmetkirinê û bû serê e'nîşkê^f». ¹² Bi kesekî mayîn xilazbûn^f t'une, çimkî bin p'er'ê e'zmênda navekî din merivar'a nehatîye dayîne, ku em bikaribin bi wî xilaz bin».

¹³ Gava wana mêrk'imîya Petrûs û Yûh'enna dît û pê h'esîyan ku evana merivne nexwendî û nezan in, e'cêbmayî man û nas kirin, ku evana t'evî Îsa bûne. ¹⁴ Lê ew merivê qencbûyî ku t'evî wan sekinî dîtin û nikaribûn tiştêk bigotana. ¹⁵ Hingê e'mirî li wan kirin, ku ew ji civîna^f giregira derên û hevr'a şewîrîn,

* ^{3:25} Nav hinek destnivîsarada dewsa «we» «me» heye.

** ^{3:25} Destpêbûn 22:18; 26:4.

* ^{4:11} Zebûr 118:22.

¹⁶ gotin: «Em van meriva çawa bikin? Çimkî h'emû binelîyêd Orşelîmêva e'yan e ku bi destê van k'eremeteke berbiç'e'v bû û em nikarin înk'ar kin. ¹⁷Lê wekî nava cime'têda hê bela nebe, em gefê li wan bixwin, ku t'u car bi Wî Navî kesîr'a xeber nedîn».

¹⁸ Dîsa gazî wan kirin, t'emî dane wan, ku t'u car bi navê Îsa xeber nedîn û hîn nekin. ¹⁹ Lê Petrûs û Yûh'enna li wan vege-r'andîn û gotin: «K'a hûn xwexa bifikirin, gelo ev yek ber Xwedê r'ast e ku em gur'af we bikin, ne ya Xwedê? ²⁰ Em nikarin bona wan tiştêd ku me xwexa dîtin û bihîstin nekine dengî». ²¹ Wana dîsa gef li wan xwar û ber'dan. Ber cime'tê me'nîk ser wan nedîtin ku ceza bidana wan, çimkî h'emûya jî bona ew tiştê qewimî şikirî didane Xwedê. ²² E'mirê wî merivê ku ev k'eremeta qencbûnê jêr'a bû çil salî jortir bû.

Duayê bawermenda

²³ Gava Petrûs û Yûh'enna hatine ber'danê, ew çûne cem k'oma xwe û wanr'a her tişt gi-

lî kirin, çi ku serekêd k'ahîn û r'ûspîya wanar'a gotibûn. ²⁴ Wana jî gava bihîst, hevr'a dengê xwe hildan gazî Xwedê kirin û gotin: «Ya Xweyî, E'firandarê e'rd û e'zmên, be'rê û h'emûyêd nav wanda*, ²⁵ Te bi R'uh'ê Pîroz pê devê bavê me, berdestîyê Xwe Dawid got:

«Çima necihû qilqilîn û milet jî bona tiştêd p'ûç' fikirîn?

²⁶ P'adşêd dinyayê hazir sekinîn û serwêr hevr'a miqabilî Xudan û Mesîhê Wî civîyan*.

²⁷ Belê r'ast vî bajarîda ser berdestîyê Te Îsayê pîroz, Yê ku Te bi r'ûnkirinê^f k'ifş kir, Hêrodes^f û Pîlatoyê Pontîyo t'evî necihûya û miletê Îsraêlê civîyan*, ²⁸ wekî wan tiştê bikin, çi ku Te hê berêda anegorî qewat û e'mirê Xwe k'ifş kiribû bibin. ²⁹ Niha ya Xudan, ser gef û gur'îya wanda binihêr'e, k'eremê xulamêd Xwer'a bike, wekî em mêrk'îmî xebera Te xeber din, ³⁰ destê Xwe dirêj ke, wekî bi navê berdestîyê Te Îsayê pîroz ji nexweşîya qenc bin, nişan û k'eremet biqewimin».

³¹ Hema çawa wana dua xilaz

* 4:24 Derk'etin 20:11; Nehemîya 9:6; Zebûr 146:6.

* 4:26 Zebûr 2:1-2.

* 4:27 Metta 27:1-2; Marqos 15:1; Lûqa 23:1-11; Yûh'enna 18:28-29.

kir, ew cîyê ku ew civîyayî bûn h'ejîya û h'emû bi R'uh'ê Pîroz t'ijî bûn, xebera Xwedê mêrk'îmî xeber didan.

Her tiştê bawermenda yek bû

³² Dil û r'uh'ê t'emamîya cim-e'ta bawermenda yek bû. Ji wana t'u kesî hebûka xwer'a nedigot ku: «Ya min e», lê her tiştêd wan yek bû. ³³ Şandîya bi qewata zor şe'detîya mirin-r'abûna Xudan Îsa didan û k'eremeke^f mezin ser wan h'emûya bû. ³⁴ Nava wanda t'u kes h'ewcê tiştêkî nîbû. Ewêd ku xweyê e'rda yan mala bûn, difirotin û qîmetê wan tiştêd firotî danîn ³⁵ ber p'îyêd şandîya dadanîn û wana jî k'êr'a çi lazim bûya bela dikirin. ³⁶ Awa yekî lê-wî^f ji Qubrisê, navê wî Êsiv^f, ku şandîya jêr'a digot Barnabas^f, ku tê fe'mkirinê: «Yê Dildayînê*», ³⁷ e'rdekî wî hebû firot, qîmetê wî anî ber p'îyêd şandîya danî.

Gunê Hananîya û Safêrîyayê

5 ¹ Lê merivekî navê wî Hananîya t'evî jina xwe Safêrîyayê milk'ek firot, ² ji qîmetê wê hinek veşart, ku jin jî haş pê

hebû, hinek jî anî li ber p'îyêd şandîya danî. ³ Hingê Petrûs wîr'a got: «Hananîya! Ev çawa bû ku mîrêcin^f qelpê xirab kire dilê te, ku tu R'uh'ê Pîrozr'a derewa bikî û ji qîmetê e'rdê hinekî veşêrî? ⁴ Berî firotanê ne ew ya te bû? Û pey firotanêr'a jî qîmetê wê destê teda nîbû? Te çima ev yek kire dilê xwe? Te ne ku merivar'a derew kir, lê Xwedêr'a». ⁵ Gava Hananîya ev xeber bihîstin, k'et r'uh'ê xwe da û tirseke mezin h'emûyêd ku bihîstin girt. ⁶ Xort jî r'abûn ew k'efen^f kirin û birine derva defin kirin.

⁷ Weke sê sih'eta derbaz bû, jina wî ku nizanibû çi qewimîye, k'ete hindur'. ⁸ Petrûs jê pirsî got: «Minr'a bêje, we hebûka xwe hema haqasî firot?» Ewê got: «Belê, hema haqasî». ⁹ Hingê Petrûs wêr'a got: «Hûn çima bûne yek ku R'uh'ê Xudan bicêr'ibînin^f? Va ne dengê nigêd wan merivêd ku mêrê te defin kirine ji pişt dêrî tîn, wê te jî derxine derva». ¹⁰ Pêr'a-pêr'a ew k'ulfet k'ete ber nigêd wî û r'uh'ê xwe da. Hingê xort k'etine hindur', ewa mirîtî dîtin, hildan birin k'êleka mêrê

* ^{4:36} Navê «Barnabas» bi zimanê aramî^f xeber bi xeber: «Kur'ê Dildayînê». Aha tê fe'mkirinê: «Yê ku dil dida ber însên».

wê defin kirin. ¹¹Tirseke mezin k'ete ser t'emamiya civînêf û h'e-mûyêd ku ev yek bihîstin.

K'eremetêd bi destê şandîya

¹²Bi destê şandîya gelek nîşan û k'eremet nav cime'têda dibûn. (H'emû bawermend hevr'a hê-wangeha Silêmanda dicivîyan. ¹³T'u kesî ji yêd mayîn newêribû nêzîkî wan bûya, lê belê cime'tê jî qedirê wan digirt. ¹⁴Lê dîsa e'laleta jina û mêra hê-hê zê-de dibûn, yêd ku bawerîya xwe Xudan danîn.) ¹⁵Bona vê yekê xelqê nexweş derdixistine serê r'îya, dadanîne ser darbesta û ber'a, wekî gava Petrûs derbaz be, t'enê sîya wî bik'eva ser ji wan hineka. ¹⁶E'lalet jî ji bajarêd dor-bera dihatine Orşelîmê, t'evî xwe nexweş û yêd ku ji r'uh'êd^f h'eram^f cefa dik'işandin danîn û h'emû jî qenc dibûn.

Zêrandina şandîya

¹⁷Serek'ahîn^f û h'emûyêd t'evî wî, ku ji k'omela sadûqîya bûn, h'evsûdîyêva dagirtî r'abûn ¹⁸dest avîtine şandîya, avîtine kela^f cime'tîyê. ¹⁹Lê milyak'etekî^f Xudan wê şevê dergehêd kelê vekirin, ew derxistine derva û gote wan:

²⁰«Her'in p'aristgehêda bisekinin û cime'têr'a van h'emû gotinêd vê jîyînê bêjin». ²¹Wana jî guhdarî kir, sibehê zû k'etine p'aristgehê, destpêkirin hîn kirin.

Hingê serek'ahîn k'oma xweva hat, t'evî t'emamiya k'oma r'ûspî-yêd Îsraêlê, civîna giregira civand û şandine kelê ku şandîya bînin. ²²Lê gava berdestî çûn, ew kelêda nedîtin, vege'îyan hatin û gotin: ²³«Kela ji her alîyava dadayî bû û nobedar jî li ber dergeha bûn, lê gava me vekir, me hindur'da t'u kes nedît». ²⁴Gava serwêrê nobedarêd p'aristgehê û serekêd k'ahîna ev xeber bihîstin, ser wan e'cêbmayî man digotin: «Gelo çi qewimîye?» ²⁵Wê demê yekî hat wan'r'a got: «Va ew merivêd we avîtîbûne kelê, p'aristgehêda sekinî ne û cime'tê hîn dikin!» ²⁶Wî çaxî serwêrê nobedara berdestîyava t'evayî çûn ew anîn, lê ne bi zorbetîyê, çimkî ji cime'tê ditirsîyan, ku wan nedine ber kevira.

²⁷Ew birin ber civîna giregira dane sekinandinê, serek'ahîn ji wan pirsî ²⁸û got: «Me h'işk t'emî li we nekir, ku bi Wî Navî hîn nekin? Lê va we Orşelîm bi hînkirina xweva t'ijî kirîye, hûn dixwazin cabdarîya xûna Wî Merivî bikine

stûyê me»*. ²⁹ Petrûs û şandîyêd mayînva cab dan û gotin: «Em gerekê gur'a Xwedê bikin, ne ku ya meriva. ³⁰ Xwedêyê kal-bavêd me Îsa ji mirinê r'akir, Ewê ku we darva dardakir kuşt. ³¹ Xwedê Ew bilind kir danî li milê Xweyî r'astê, ku bibe R'êber û Xilazkir^f, wekî mecalâ t'obeyê û baxşandina guna bide Îsraêlê. ³² Em şe'dê van tiştâ ne, usa jî R'uh'ê Pîroz, k'î-jan Xwedê da wan, yêd ku gur'a Wîda ne».

³³ Gava wana ev yek bihîst, gelekî hêrs k'etin û dixwestin wan bikujin. ³⁴ Lê fêrisîkî^f dersdarê^f Qanûnê hebû, navê wî Gamalyêl û nava t'emamîya cime'têda jî xweyîqê-dir bû. Eva civîna giregirada r'abû sekinî e'mir kir ku şandîya xêlekê derxine derva ³⁵ û wan'r'a got: «Gefî îsraêlîya! Hindava vanda haş ji xwe hebin ku hûnê çi bikin. ³⁶ Wex-tekê T'ewdas pêşda hat, ku xwe danîbû dewsa yekî mezin û weke çarsid merivî jî xwe lê girtibûn, ew hate kuştinê, h'emû peycûyêd wî jî t'ûr'-t'ûr'î bûn û kes nema. ³⁷ Pey wî'r'a Cihûdayê Celîlê jî r'ojêd nav-nivîsarêda r'abû e'laleteke giran li

pey xwe bir, lê ew hate kuştinê û h'emûyêd pey wî diçûn jî bela-belayî bûn. ³⁸ Û niha ez vî h'alîda wer'a dibêjim, ji van meriva vege'rin û wan ber'din. Heger ew şewir yan şixul merivatî be, wê betal be, ³⁹ lê heger ji Xwedêda ye, hûn nikarin betal kin. Miqatî xwe bin nebe ku hûn r'abine ber Xwedê».

Civîna giregira gur'a wî kir, ⁴⁰ gazî şandîya kirin, ew dane ber qamçîya, e'mirî ser wan kirin, ku îdî bi navê Îsa xeber nedin û ber'dan. ⁴¹ Evana jî ji civîna giregira çûn, şa dibûn ku bona navê Îsa hêjayî r'ezîlkirinê bûne. ⁴² Her r'oj li p'aristgehê û malada t'imê Mizgînî^f didan û hîn dikirin ku Mesîh, Îsa ye.

Bijartina h'eft k'omekdara

6 ¹ Wan r'ojada gava şagirt zêde dibûn, cihûyêd ku yûnanî^f xeber didan hindava cihûyêd îb-ranîda^{f*} bîna xwe teng dikirin, çimkî xurekê ku her r'oj dihate belakirinê nedigihîşte jinebîyêd wan. ² Wî çaxî her donzdeha gazî k'oma şagirta kir û gotin: «Ev yek ne r'ast e ku em dannasînîya xebera

* ^{5:28} Metta 27:25.

* ^{6:1} «Cihûyêd îbranî» ew bûn ku li welatê xweda mezin bibûn zimanê Îbranî yan Aramî xeber didan.

Xwedê bihêlin, xurek belakirinêva mijûl bin. ³Niha gelî bira, ji nava xweda h'eft merivêd bi şe'detîya navê qenc bibijêrin, ku bi îzbatî R'uh'ê Pîroz û serwaxtîyêva^f t'ijî ne, wekî em wan daynine ser vî şixulî. ⁴Lê emê xwe bidine dua û dannasîniya xeberê». ⁵Eva yeka h'emû bawermenda xweş hat û ev merivana bijartin: Steyfan, merivekî bi bawerî û R'uh'ê Pîrozva t'ijî, Fîlîpo, Prokoro, Nîkanor, Tîmon, Parmênas û Nîkoloyê ji Entakyayê, ku ji p'ûtp'aristîyê^f hatibû ser bawerîya cihûya. ⁶Evana ber şandîya dane sekinandinê, şandîya jî dua kirin û destêd xwe dane ser wan. ⁷Û xebera Xwedê pêşda diçû, e'laleta şagirta Orşelîmêda gelekî zêde dibû û ji k'ahîna jî geleka bawerî qebûl dikirin.

Girtina Steyfan

⁸Steyfan, ew merivekî bi k'erem û qewata Xwedêva t'ijî bû, nav cime'têda k'eremet û nişanêd mezin dikirin. ⁹Lê hinekêd ji k'inîştâ^f ku Azayî* dihate gotinê, cihûyêd ji Kûrênê û Skenderyayê û usa jî cihûyêd ji qezayêd Kîlîkyayê û Asyayê r'abûn t'evî Steyfan

k'etine de'wê. ¹⁰Lê nikaribûn li ber wê serwaxtîyê û wî R'uh'ê ku pê xeber dida bisekinîyana. ¹¹Wî çaxî dizîva serê çend merîya t'ijî kirin ku bêjin: «Me bihîst ku eva tiştêd miqabilî Mûsa û Xwedê dibêje». ¹²Bi vî awayî cime't, r'ûspî û qanûnzana t'evîhev kirin, r'ahiştine Steyfan, ew girtin û k'aşî civîna giregira kirin. ¹³Şe'dêd derew anîn dane sekinandinê û wan got: «Eva t'erka xeberdana miqabilî vî cîyê pîroz û Qanûna^f Mûsa nake. ¹⁴Me ji devê wî bihîst ku got: «Îsayê Nisretê wê vê P'aristgehê hilşîne û e'detêd ku Mûsa dane me biguhêze». ¹⁵H'emûyêd civîna giregirada r'ûniştî gava li wî nihêr'in, dîna xwe danê r'eng-r'ûyê wî mîna r'eng-r'ûyê milyak'eta bû.

Cabdayîna Steyfan li ber civîna giregira

7 ¹Hingê serekk'ahîn Steyfan'ra got: «Ev yek r'ast in?» ²Ewî got: «Gelî bav û bira, bibihên! Gava bavê me Birahîm hê Mesopotamyayêda dima, ku hê neçûbû bajarê H'aranê, Xwedêyê r'ûmetê wîva xuya bû ³û jêr'a got:

* ⁶⁻⁹ Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Libertîn», ku tê fe'mkirinê: «Azayîya xulama».

«Ji welat û pismamêd xwe biqete û her'e wî welatê ku ezê nîşanî te kim»*. ⁴Hingê Birahîm ji welatê k'ildanîya derk'et li H'aranê ma. Pey mirina bavê wîr'a Xwedê ew warguhaste vî welatê ku hûn niha têda dimînin. ⁵Li vê derê wargeh neda wî, ne jî dewsa nîgekî, lê soz da ku vî welatî çawa milk' bide wî û pey wîr'a jî bide zur'eta wî, gava ku hê zar'êd wî t'unebûn*. ⁶Xwedê wîr'a aha got: «Zur'eta teyê welatê xelqêda xerîbîyêda be, wê wan bikine xulam û çarsid salî bidine cefê. ⁷Lê dîwana wî milletê ku wê jêr'a bibine xulam» Xwedê got, «Ezê bikim, pey wê yekêr'a ewê derên, li vî cîyî Min bih'ebînin»*. ⁸Paşê sinet^f çawa nîşana peymanê da Birahîm. Awa gava Îshaq jêr'a bû, r'oja h'eyşta ew sinet kir û Îshaq jî Aqûb usa kir, Aqûb jî her donzdeh kur'êd xweye bave'sîrêd me usa kirin*.

⁹Bave'sîra jî ji h'evsûdîyê Ûsiv^f çawa xulam firotin, ku wî bibine

Misirê, lê Xwedê t'evî wî bû*, ¹⁰ew ji h'emû tengasîyêd wî xilaz kir. Gava ew ber Firewinê^f p'adşê Misirê sekinî, Xwedê k'erem û serwaxtî dayê, p'adşê jî Ûsiv ser Misirê û t'emamîya mala xwe kire serwêr*. ¹¹Hingê t'emamîya welatê Misirê û Kenanêda^f bû xelayî û k'etine oxirmê giran, kal-bavêd me nikaribûn xurek destxistana.* ¹²Aqûb ku bihîst li Misirê genim dest dik'eve, cara pêşin kal-bavêd me şandin. ¹³Cara dua Ûsiv xwe birayêd xweva da naskirinê û e'silê wî Firewinva e'yan bû. ¹⁴Hingê Ûsiv şand gazî bavê xwe Aqûb û t'emamîya mala wî kir, ku serhev h'eftê pênc nefis bûn. ¹⁵Aqûb berjêrî Misirê bû, ew û kal-bavêd me wir mirin. ¹⁶Cinyazêd wan birine Şexemê kirine wî mezêlê ku Birahîm bi qîmetekî zîva ji kur'êd Hamorê Şexemê k'ir'îbû*.

¹⁷Gava ew wextê ku Xwedê bi sond Birahîm^r'a soz dabû nêzik

* ^{7:3} Destpêbûn 12:1.

* ^{7:5} Destpêbûn 17:8; 48:8.

* ^{7:7} Destpêbûn 15:13-14; Derk'etin 3:12.

* ^{7:8} Destpêbûn 17:10-14.

* ^{7:9} Destpêbûn 37:11-28; 39:2, 21.

* ^{7:10} Destpêbûn 37:1-36; 39:1-41:46.

* ^{7:11-15} Destpêbûn 41:53-47:31; 49:33.

* ^{7:16} Yêşû 24:32.

dibû, cime't Misirêda gelekî zêde bibû. ¹⁸Wî çaxî p'adşakî din Misirêda r'abû, ku derheqa Ûsivda tiştêk nizanibû*. ¹⁹Ewî h'ilek'arî li milletê me kir û kal-bavêd me dane cefê, p'êyî ser wan kir, ku ew zar'okêd xwe bavêjine derva, ku nejnî*. ²⁰Wî çaxî Mûsa ji dîya xwe bû, ew yekî gelekî bedew bû û sê meha mala bavê xweda mezin bû.* ²¹Gava ew hate avtînê, qîza Firewin ew hilda bir, çawa kur' xwer'a mezin kir. ²²Mûsa t'emamîya serwaxtîya misirîya hîn bû, xeberdan û şixulê xweda jî zor bû.

²³Gava çil salîya wî t'emam bû, dilê wîr'a derbaz bû ku serîkî bide xûşk-birayêd xwe zar'êd Îsraêl. ²⁴Ewî yekî îsraêlî dît ku yekî misirî neheqî lê fikir, çû piştta wî, h'eyf hilda yê misirî kuşt. ²⁵Mûsa t'irêf xûşk-birayêd wîyê fe'm bikin, ku Xwedê wê bi destê wî xilazbûnê bide wan, lê fe'm nekirin. ²⁶R'oja dinê r'astî du îsraêlîya hat ku şer' dikirin, xwest ku wan li hev

bîne û got: «E'vdno! Hûn bira ne, çima neheqîyê li hevdu dikin?» ²⁷Lê ewê ku neheqî li hevalê xwe fikir, ew de'f da û gotê: «K'ê tu ser me serwêr û h'akim k'ifş kirî?» ²⁸Yan tu dixwazî min jî mîna wî misirîyê duhu bikujî?»* ²⁹Gava Mûsa ev yek bihîst, r'evî welatê Midyanê xerîbîyêda ma û li wir du kur' jêr'a bûn*.

³⁰Pey çil salîr'a ber'iyêda li ç'îyayê Sînayê^f milyak'etek nava alava agirê dir'iyêda wîva xuya bû.* ³¹Mûsa ku dît, li ser wê yekê e'cêbmayî ma. Gava nêzîk dibûyê ku bibîne, dengê Xudan bihîst: ³²«Ez Xwedêyê kal-bavêd te, Xwedêyê Birahîm, Îshaq û Aqûb im». Mûsa dilerizî û newêribû binihêr'îya. ³³Hingê Xudan gotê: «Çarixêd nigêd xwe bêxe, çimkî ew cîyê ku tu lê sekinî yî e'rdê pîroz e. ³⁴Belê Min cefê cime'ta Xwe Misirêda dît û zarînîya wan bihîst, peya bûm ku wan xilaz kim. De niha were Ez te bişînime Misirê».

* 7:18 Derk'etin 1:7-8.

* 7:19 Derk'etin 1:10-11, 22.

* 7:20-22 Derk'etin 2:1-10.

* 7:28 Derk'etin 2:14.

* 7:29 Derk'etin 2:11-22; 18:3-4.

* 7:30-34 Derk'etin 3:1-10.

³⁵ Ew Mûsayê ku t'exsîr kirin û gotinê: <K'ê tu ser me serwêr û h'akim k'ifş kirî?> Xwedê bi destê wî milyak'etê ku nav dir'iyêda wîwa xuya bû, ew çawa serwêr û xilazkir şand*. ³⁶ Ewî ew ji Misirê derxistin, Misirê, be'ra Sor û ber'iyêda^f çil salî nîşan û k'eremet kirin*. ³⁷ Mûsa hema ew bû, yê ku zar'êd Îsraêl'r'a got: <Xwedê wê ji nav birayêd weda p'êxemberekî mîna min bona we r'ake>*. ³⁸ Mûsa ew bû, yê ku ber'iyêda nava cime'tê bû, li serê ç'iyayê Sînayê jî t'evî wî milyak'etî bû, k'îjanî t'evî wî kal-bavêd mer'a xeber dida. Eva ew bû, yê ku ew xeberêd jîyîne hildidan ku bide me*.

³⁹ Lê kal-bavêd me nexwestin gur'a wî bikin, ew t'exsîr^f kirin, dilêd xweda vege'iyane Misirê ⁴⁰ û Harûnr'a^f gotin: <Mer'a xwedêya çêke, ku pêşîya me k'evin, çimkî ew Mûsayê ku em ji welatê Misirê derxistin, em

nizanin çi hate serê wî>*. ⁴¹ Hema wan r'ojada p'ûtekî mîna golika çêkirin, qurban^f wî p'ûtîr'a dan û bona şixulê destê xwe k'êf kirin*. ⁴² Hingê Xwedê berê Xwe ji wan guhast û hişt ku ew steyrkêd e'zmên bih'ebînin, çawa k'itêba p'êxemberada nivîsar e:

<Gelo çil salî qurban û h'edîf we ber'iyêda Minr'a dan, Mala Îsraêl?>

⁴³ Na, lê we konê Molox xwedê û steyrka R'emfan xwedêyê xwe hildidan, ev sûret in, yêd ku we çêkirin, wekî hûn wan bih'ebînin.

Bona vê yekê Ezê we biguhêzime wî alîyê welatê Babîlonê^f.*

⁴⁴ Konêf Şe'detîyê ber'iyêda t'evî kal-bavêd me bû. Ew usa hate çêkirinê, çawa Ewê ku Mûsar'a xeber da, e'mir kir ku mîna wî şikilê ku dîtîbû çêke*. ⁴⁵ Paşê kal-bavêd me jî ew konê ku ji pêşîya wanr'a mabû, hildan anîne vî welatî, wî wextê ku wan t'evî Yêşûf^f ji wan

* ^{7:35} Derk'etin 2:14; 3:2.

* ^{7:36} Derk'etin 7:3; 14:21; Jimar 14:33.

* ^{7:37} Qanûna Ducarî 18:15.

* ^{7:38} Derk'etin 19:1–20:17; Qanûna Ducarî 5.

* ^{7:40} Derk'etin 32:1.

* ^{7:41} Derk'etin 32:2–6.

* ^{7:43} Amos 5:25–27.

* ^{7:44} Derk'etin 25:8–9, 40.

mileta zeft kiribûn û Xwedê ji ber kal-bavêd meva berî wan mileta dabû. Ew kon li wir ma h'eta wextê Dawid*. ⁴⁶Dawid jî k'erem ji Xwedê stand, xwest ku xanekê bona Xwedêyê Aqûb çêke*. ⁴⁷Lê Silêman bona Wî xanek çêkir*. ⁴⁸Lê belê Yê Herî Jorin malêd bi desta çêkirîda namîne, çawa p'êxember dibêje:

⁴⁹ «E'zman k'ursîya Min e,
e'rd jî binê p'îyêd Min e.
Hûnê çi malê Minr'a çêkin?
Xudan dibêje.
Yan jî çi cîyî bona r'ih'etîya
Min?

⁵⁰ Ne destêd Min ev her tişt çêkirine?*

⁵¹ Serh'işkno! K'afir û guhada ker'no!* Hûn t'imê miqabilî R'u-h'ê Pîroz disekinîn, kal-bavêd we çawa bûne, hûn jî usa ne**.

⁵² Kal-bavêd we ji p'êxembera k'îjan nezêrandin? Ewêd ku hê berêda bona hatina Yê R'ast digotin, dikuştin. Û va niha jî we

nemamîya Wî kir û kuşt. ⁵³Wer'a Qanûn bi destê milyak'eta hate dayîne, lê we xwey nekir!»

Kuştina Steyfan

⁵⁴Gava ev tişt dibihîstin, he-wa wan dik'et û diranêd xwe ser wî diç'ir'ikandin. ⁵⁵Lê Steyfan bi R'uh'ê Pîroz t'ijî berê xwe e'zmênda kir, r'ûmeta Xwedê û Îsa li milê Xwedêyî r'astê sekinî dît ⁵⁶û got: «Va ye ez e'zmana vebûyî dibînim û Kur'êf Mêriv li milê Xwedêyî r'astê sekinî!» ⁵⁷Wî çaxî wana kire qîr'in û guhêd xwe girtin, h'emû hevr'a r'ahîştine wî, ⁵⁸ew ji bajêr derxistin, dane ber kevira. Şe'da jî k'incêd xwe danîne ber nigêd xortekî navê wî Şawûl. ⁵⁹Gava kevir davîtinê, Steyfan dua kir û got: «Xudan Îsa, r'uh'ê min bistîne». ⁶⁰Hingê wî çok da, bi dengê bilind kire gazî: «Xudan, vê yekê vanar'a gune' h'esab neke». Aha ku got, hênijî*.

* ^{7:45} Yêşû 3:14-17.

* ^{7:46} P'adşatî II, 7:1-16; Dîrok I, 17:1-14.

* ^{7:47} P'adşatî III, 6; Dîrok II, 3:1-17.

* ^{7:50} Îşaya 66:1-2.

* ^{7:51} Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Dil û guhada bê sinetno».

** ^{7:51} Îşaya 63:10.

* ^{7:60} Bi zaravekî din: «K'ete xewê». Aha tê fe'mkirinê: «R'uh'ê xwe da, mir».

8 ¹Şawûl jî qayl bû, ku ew bê kuştinê.

**Şawûl pey
bawermenda dik'êve**

Ewê r'ojê miqabilî civîna^f Orşelîmêda zêrandineke giran destpêbû. Pêştirî şandîya h'emû-yêd bawermend belayî t'opraxêd Cihûstanê û Sameryayê bûn.

²Merivêd xwedêxof Steyfan defin kirin û şîneke giran ser kirin.

³Lê Şawûl gelek zirar dida civî-nê, mal-mal diger'îya jin û mêr k'aşî derva dikirin davîtine kelê*.

**Fîlîpo Sameryayêda
Mizgînîyê dide**

⁴Ewêd bela-belayî bibûn dige-r'îyan, Mizgînîya xeberê didan.

⁵Fîlîpo jî berjêrî bajarekî Sa-meryayê bû, wanr'a bona Mesîh dannasîn dikir. ⁶E'laletê bi dil guhdarîya gotinêd Fîlîpo dikir, gava dibihîstin û didîtin ew k'e-remetêd ku wî dikirin. ⁷Ji gelek cinak'etîya^f r'uh'êd h'eram bi dengê bilind dikirine qîr'în derdik'etin û gelek şilûşe't, nigada seqet qenc dibûn. ⁸Hingê şabûneke mezin k'ete wî bajarî.

⁹Merivek wî bajarîda hebû navê wî Şimh'ûn, ewî hê zûva sêrbazî^f dikir û samerî^f e'cêbmayî dikirin û xwe jî danîbû dewsa yekî mezin.

¹⁰T'emamîya cime'tê ji biç'ûka h'eta mezina bi dil guh didane wî û digotin: «Ev e ew <Qewata Xwedêye mezin> ku dibêjin».

¹¹Bi dil guh didane wî, çimkî ewî zûva bi sêrbazîyêd xwe ew e'cêbmayî kiribûn.

¹²Lê gava ewî ew mizgînîya Fîlîpo bawer kir, ya ku bona P'adşatîya Xwedê û navê Îsa Mesîh dida, hin mêr hin jin, h'emû jî pê avê hatine nixumandinê. ¹³Şimh'ûn xwexa jî bawer kir hate nixumandinê û t'imê t'evî Fîlîpo bû. Û gava ew nîşan û k'eremetêd zor ku dibûn didît, e'cêbmayî dima.

¹⁴Şandîyêd Orşelîmêda gava bihîstin, wekî Sameryayê xebe-
ra Xwedê qebûl kirîye, Petrûs û Yûh'enna şandine cem wan.

¹⁵Ew ku berjêr bûn, bona wan dua kirin ku R'uh'ê Pîroz bis-tînin, ¹⁶çimkî h'eta hingê hê R'uh'ê Pîroz nehatibû ser ji wan t'u kesî, t'enê bi navê Xudan Îsa hatibûne nixumandinê. ¹⁷Hingê Petrûs û Yûh'enna destêd xwe

* ^{8:3} K'arêd Şandîya 22:4-5; 26:9-11.

danîne ser wan û wana R'uh'ê Pîroz stand.

¹⁸ Gava Şimh'ûn dît, wekî bi dest danîna şandîya R'uh'ê Pîroz distînin, p'ere dirêjî wan kir ¹⁹ û got: «Evî h'ukumî bidine min jî, ku ez destê xwe daynime ser k'ê, R'uh'ê Pîroz bistîne». ²⁰ Lê Petrûs wîr'a got: «Zivê te bira t'evî te bit'er'ibe! Te t'irê p'êşk'êşa Xwedê p'eretî tê standinê! ²¹ P'ara te vê yekêda tişteke t'une, çimkî dilê te li ber Xwedê ne r'ast e. ²² Niha ji wê xirabîya xwe vege'ere, r'eca ji Xudan bike, belkî ev nêta teye xirab bê baxşandinê, ²³ çimkî ez te nava te'layîya zirav û qeydêd neheqîyêda dibînim». ²⁴ Şimh'ûn lê vege'rand û got: «Hûn bona min hîvî ji Xudan bikin, wekî ji ew gotinêd we t'u tişt neyê serê min».

²⁵ Gava wana şe'detî da û xebera Xudan xeber dan, paşda vege'riyane Orşelîmê û li ser r'îya xwe gelek gundêd Sameryayêda ji Mizgînî didan.

**Fîlîpo û nemêrêf
ji welatê Etyûpîyê**

²⁶ Hingê milyak'etekî Xudan Fîlîpor'a got: «R'abe her'e alîyê

başûrêf, ser wê r'îya ku ji Orşelîmê berjêrî Gazzayê dibe», ku çol-bestek bû. ²⁷ Ew jî r'abû çû û dîna xwe dayê, va ye nemêrekîf ji Etyûpîyê wezîrê Kendakê, awa gotî p'adşa Etyûpîyê, ku wek'îlê t'emamîya xizna wê bû, bona h'ebandinê hatibû Orşelîmê. ²⁸ Ew ji wir vediger'îya û e'reba xweda k'itêba Îşaya^f p'êxember dixwend. ²⁹ R'uh' Fîlîpor'a got: «Pêşda her'e û r'ex e'rebêva here». ³⁰ Fîlîpo jî bezî nêzik bûyê, bihîst ku ew k'itêba Îşaya p'êxember dixûne û jê pirsî: «Çi ku tu dixûnî fe'm dikî?» ³¹ Ewî gotê: «Ezê çawa bikaribim fe'm bikim, heger yek minr'a şiroveneke?» Û hîvî ji Fîlîpo kir ku r'abe r'ex wî r'ûnê. ³² Ew cîyê ku wî nivîsarêda dixwend ev bû:

«Mîna peza bona serjêkirinê
hate birinê
û çawa berxa li ber qusêsê xwe
nake k'alîn,
devê Xwe venake.

³³ Ew nimiz kirin û heqê Wî jê standin.
Derheqa zur'eta Wîda k'ê wê gilî ke?
Çimkî e'mirê Wî ji r'ûbarê
dinê hate hildanê»*.

* 8:33 Îşaya 53:7-8.

³⁴ Nemêr ji Fîlîpo pîrsî û gotê: «Ez hîvî dikim minr'a bêje, p'ê-xember van tiştê bona k'ê dibêje? Bona xwe yan bona yekî mayîn?»
³⁵ Fîlîpo r'abû wê nivîsarêda dest-pêkir derheqa Mizgînîya Îsada wîr'a şirovekir.

³⁶⁻³⁷ Gava r'îya xweda diçûn, ew gihîştine avekê û nemêr got: «Va ye av, îdî çi nahêle ku ez bême nixumandinê?»* ³⁸ Û nemêr e'mir kir, ku e'rebê bidine sekinandinê, her du jî k'etine avê û Fîlîpo nemêr nixumand.
³⁹ Gava ewana ji avê derk'etin, R'uh'ê Xudan Fîlîpo hilda, îdî nemêr Fîlîpo nedît, ew eşq û şa r'îya xweda çû. ⁴⁰ Lê Fîlîpo Aşdodêda xuya bû û diger'îya, Mizgînî dida her bajarî, h'eta Qeyserîyê jî hat.

Çawa Şawûl li Îsa vediger'e

(*K'arêd Şandîya 22:6-16;*
26:12-18)

9 ¹Şawûl jî h'eta hingê hê gef li şagirtêd Xudan dixwar ku

wan bide kuştinê. Ew çû cem serekk'ahîn, ² destûrne'me ser k'inîştêd Şamê ji wî xwestin, wekî h'ukumê wî hebe jin û mêmêd ku li pey vê R'ê diçin heger bibîne, wan bigire girêdayî bîne Orşelîmê. ³ Gava diçû nêzîkî Şamê bû, nişkêva ji e'zmên r'onayîkê dora wî şewq da. ⁴ Ew k'ete e'rdê û dengê bihîst ku wîr'a digot: «Şawûl, Şawûl! Tu çima Min dizêrînî?» ⁵ Ewî jî got: «Tu k'î yî, Xudan?» Wî dengî gotê: «Ez ew Îsa me, Yê ku tu dizêrînî*». ⁶ De niha r'abe her'e bajêr, wê ter'a bê gotinê tê çî bikî». ⁷ Ew merivêd ku t'evî wî diçûn sar bûn sekinîn û zar-ziman k'etin. Wan ew deng dibihîst, lê kesek nedidîtin. ⁸ Şawûl jî e'rdê r'abû, ç'e'vêd wî vekirî bûn, lê tişt nedidît. Hingê destê wî girtin birine Şamê. ⁹ Ew sê r'oja kor ma, ne xwar û ne jî vexwar.

¹⁰ Şamêda şagirtekî navê wî Hananîya hebû, Xudan dîtino-kêda hate ber ç'e'va û wîr'a got:

* ^{8:36-37} Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Fîlîpo wîr'a got: «Heger tu bi t'emamîya dilê xwe bawer dikî, dikarî». Ewî lê vege'and û got: «Ez bawer dikim, ku Îsa Mesih Kur'êf Xwedê ye»».

* ^{9:5} Nav hinek welger'andinêd kevinda ev jî heye: «Tu çifta xwe nikarî bavêjî şîva sertûj». Ew jî lerizî û şaşmayî got: «Xudan, Tu çi dixwazî ez bikim?» Û Xudan wîr'a got».

«Hananîya!» Ewî got: «Ez vira me, Xudan». ¹¹ Xudan wîr'a got: «R'abe her'e wê k'ûça ku jêr'a R'ast dibêjin, mala Cihûdada bona yekî ji Tarsûsê navê wî Şawûl bipirse, çimkî va ye ew dua dike, ¹² dîna xwe dayê, va merîk dîtînokêda hate ber ç'e'va, navê wî Hananîya, ew hat destêd xwe danîne ser wî, ku ew dîsa bibîne». ¹³ Hananîya lê vege'and û got: «Xudan, bona vî merivî min ji geleka bihîstîye, wekî Orşelîmêda wî çiqas xirabî li cime'ta Te kirîye. ¹⁴ Vir jî alîyê serekêd k'ahînada h'ukumê wî heye, h'emûyêd ku gazî navê Te dikin bigire». ¹⁵ Lê Xudan jêr'a got: «Tu her'e, çimkî Min ew çawa hacetek bijartîye, wekî navê Min necihûya, p'adşa û zar'êd Îsraêlêva bide naskirinê. ¹⁶ Ezê Xwexa nîşanî wî kim, ku çiqasî gerekê bona navê Min cefê bik'işîne».

¹⁷ Hananîya jî çû k'ete wê malê, destê xwe danî ser wî û gotê: «Şawûl bira! Xudan ez şandime, ew Îsayê r'êva r'astî te hat, wekî tu dîsa bibînî û bi R'uh'ê Pîroz t'ijî bî». ¹⁸ Destxweda ji ç'e'vêd wî mîna kapekê tişt jê warîyan, dît,

r'abû pê avê hate nixumandinê, ¹⁹ xwarin xwar û qewata wî hate cî.

Şawûl bajarê Şamêda Mizgîniyê dide

Çend r'oja Şawûl cem şagir-têd Şamêda ma. ²⁰ Destxweda Şawûl destpêkir k'inîştada bona Îsa dannasîn kir û got ku: «Ew Kur'ê Xwedê ye». ²¹ H'emûyêd ku dibihîstin, e'cêbmayî diman û digotin: «Eva ew nîne, ku Orşelîmêda yêd ku gazî Vî Navî dikirin dikuştin? Û bona wê yekê hatiye vir jî, wekî wan bigire û bibe bide destê serekêd k'ahîna?» ²² Lê Şawûl hînkirinêda hê qewat dibû, îzbat dikir ku Mesîh hema Îsa ye û dengê h'emû cihûyêd Şamêda dida bir'inê.

²³ Gava gelek r'oj derbaz bûn, cihû şêwirîn ku wî bikujin, ²⁴ lê Şawûl nêta wane xirab h'esîya. Ew şev û r'oj ber dergehêd bajêr bûn ku wî bikujin, ²⁵ lê şagirtêd wî jî şev ew bi zembîlê dîwêrva daxistin*.

Şawûl Orşelîmêda

²⁶ Gava Şawûl hate Orşelîmê, wî dikir ku t'evî şagirta be, lê

* 9:25 Korint'î II, 11:32-33.

h'emû ji wî ditirsîyan, wan bawer nedikirin ku ew jî bûye şagirt. ²⁷ Hingê Barnabas ew hilda bire cem şandîya û wanr'a gilî kir, ku ewî r'êda çawa Xudan dîtîye û t'evî wî xeber daye, Şamêda jî çawa mêrk'îmî navê Îsa dannasîn kirîye. ²⁸ Şawûl Orşelîmêda t'evî wan r'adibû-r'ûdinişt û bi navê Îsa Xudan mêrk'îmî dannasîn dikir. ²⁹ Usa jî t'evî cihûyêd ku bi yûnanî^f xeber didan bi xeberdanê dik'ete de'wê, wana jî dikir ku ew bikuşt. ³⁰ Gava bira vê yekê h'esîyan, ew berjêr birine Qeyserîyê û derbazî Tarsûsê kirin.

³¹ Awa civîn li t'emamîya Cihûstanê, Celîlê û Sameryayê demekê e'dilayîyêda bû, r'uh'anîyêda ava dibû, bi xofa Xudan û bi dildayîna R'uh'ê Pîroz pêşda diçû, bawer-mend zêde dibûn.

Qencbûna Eynêyas

³² Petrûs jî h'emû cîya diger'îya û berjêrî cem cime'ta Xwedêye Lîdayê jî bû. ³³ Wir merivek dît navê wî Eynêyas, ku h'eyşt salêd wî bûn, şilûşe't cî-nivîna p'aldayî bû. ³⁴ Petrûs wîr'a got: «Eynêyas! Îsa Mesîh te qenc dike. R'abe û nivîna xwe bide hev». Ew pêr'a-pêr'a r'abû ser xwe. ³⁵ H'emû binelîyêd Lîdayê

û deşta Şaronê ew dîtin û berbi Xudan vegeer'îyan.

Saxbûna Tabît'ayê

³⁶ Yafayêda k'ulfeteke şagirt hebû, navê wê Tabît'a, ku «Xezal» tê welger'andinê. Eva nava h'emû qencî û xêrkinada mabû. ³⁷ Wan r'ojada ewa nexweş k'et mir û ew şûstin oda jorinda danîn. ³⁸ Yafa nêzîkî Lîdayê bû. Gava şagirta bihîst ku Petrûs li wir e, du merî şandin hîvî kirin û gotin: «Derengî nebe zû were cem me». ³⁹ Petrûs jî r'abû t'evî wan hat. Gava gihîşte wir, ew birine oda jorin, h'emû jinebîya dora wî girt û bi girî ew k'inc û kirasêd ku saxîya xweda Xezalê bona wan dirûtibûn, nîşanî wî didan. ⁴⁰ Hingê Petrûs h'emû derxistine derva, çok da dua kir û ser cinyazda vegeer'îya got: «Tabît'a! R'abe ser xwe». Ewê ç'e'vêd xwe vekirin, li Petrûs nihêr'î, r'abû r'ûnişt. ⁴¹ Ewî destê xwe da wê r'akire p'îya, paşê gazî cime'ta Xwedê û jinebîya kir, ew sax ber wan da sekinandinê. ⁴² Eva yeka t'emamîya Yafayêda bela bû û geleka bawerîya xwe Xudan anîn. ⁴³ Petrûs gelek r'oja li Yafayê mala Şimh'ûnê ç'ermkerda ma.

**Kor'nêlyoyê necihûf
gazî Petrûs dike
û dîtînoka Petrûs**

10 ¹ Qeyserîyêda merivekî navê wî Kor'nêlyo hebû, r'efa «Ordîya Îtalyayêda» sersedf bû. ² Ew mala xweva yekî xweyîman û xwedêxof bû, cime'ta cihûyar'a jî gelek xêr dikirin û her gav ber Xwedê dua dikir. ³ Ewî nîvro nêzîkî sih'eta sisîya dîtînokêda ber ç'e've xwe aşkere milyak'etekî Xwedê dît ku hate cem wî û wîr'a got: «Kor'nêlyo!» ⁴ Ewî ku li wî nihêr'î, saw k'ete ser û got: «Çi ye Xudan?» Milyak'et gotê: «Xwedê dua û xêrêd te qebûl kirin û ew bîr nake. ⁵ De niha merîya bişîne Yafayê, gazî Şimh'ûn^f ke, yê ku jêr'a Petrûs dibêjin. ⁶ Ew çawa mêvan mala Şimh'ûnê ç'ermkerda ber be'rê dimîne». ⁷ Gava ew milyak'etê ku wîr'a xeber dida çû, ewî gazî du xulamêd malê û eskerekî berdestîyî xweyîman kir ⁸ û her tişt wanr'a gilî kir şandine Yafayê.

⁹ R'oja dinê ewana hê diçûn û nêzîkî bajêr dibûn, Petrûs nêzîkî sih'eta donzdeha r'abû ser xênî ku dua bike. ¹⁰ Ew bir'çî bû xwest ku nan bixwe. Hê gava nan hazir dikirin, mîna sih'etekê ser wîr'a

derbaz bû. ¹¹ Û wî dîna xwe dayê, va e'zman vebû, tişteki mîna destexana mezin her çar goşava dardabû, dihate xwarê ser e'rdê.

¹² Serwê her cûr'e h'eywanêd çarp'ê, şûlikîyêd e'rdê û teyredêd e'zmên hebûn. ¹³ Deng hate wî: «R'abe Petrûs, serjêke û bixwe». ¹⁴ Lê Petrûs got: «H'aşa ji min Xudan, min t'u car tişteki h'eram^f yan p'îs nexwarîye». ¹⁵ Cara duda ew deng hate wî: «Ew tiştê ku Xwedê h'elal^f kirîye tu h'eram h'esab neke». ¹⁶ Eva yeka sê cara qewimî û hingê ew destexan e'zmênva hate hilatinê.

¹⁷ Petrûs hê e'cêbmâyî nav xwêda difikirî: «Ev çi dîtînok bû min dît?» va ew merivêd ku Kor'nêlyo şandibûn li ber dergeh sekinîn û mala Şimh'ûn pirsîn. ¹⁸ Deng dan gotin: «Şimh'ûnê ku jêr'a Petrûs dibêjin li vir mêvan e?» ¹⁹ Petrûs hê ser wê dîtînokê difikirî, R'uh' jêr'a got: «Va ne sê merî li te diger'in. ²⁰ De îdî r'abe her'e xwarê û dudilî nebe t'evî wan her'e, çimkî Min ewana şandine». ²¹ Petrûs jî peya bû, çû cem wan meriva û got: «Ez im ewê ku hûn lê diger'in. Hûn bona çi hatine?» ²² Wan got: «Kor'nêlyoyê sersed em şandine. Ew merivekî r'ast, xwedêxof û alîyê t'emamîya miletê cihûyada jî xweyîyê şe'detîya qenc

e. Ewî e'mir ji milyak'etekî pîroz stand, ku te gazî mala xwe ke û xeberdana te bibihê». ²³ Hingê Petrûs ew t'eglîfî malê kirin, cîyê şevê da wan.

R'oja dinê Petrûs r'abû t'evî wan çû, çend bawermendêd Yafayê jî t'evî wî çûn. ²⁴ R'oja din gihîştine Qeyserîyê, Kor'nêlyo jî gazî xwexatî û dostêd xwe kiribû û hîvîya wan bû. ²⁵ Gava Petrûs dik'ete hindur', Kor'nêlyo pêşîya wîda çû û k'ete ber niga û ber ta bû. ²⁶ Lê Petrûs ew r'akire p'îya û gotê: «R'abe bisekine, ez xwexa jî merî me». ²⁷ Wîr'a bi xeberdanê k'ete hindur' û li wir gelek civîyayî dîtin. ²⁸ Ewî wanar'a got: «Hûn xwexa zanin ku ne e'detê mêrê cihû ye, ku t'evî necihûya r'abe-r'ûnî, yan hevva her'in-bên. Lê Xwedê ber min vekir, wekî ez t'u kesî p'îs yan h'eram h'esab nekim. ²⁹ Bona wê yekê jî gava gazî min kirin, min na-na nekir r'abûm hatim. Û ez niha dipirsim, we bona çi gazî min kirîye?»

³⁰ Kor'nêlyo got: «Berî çar r'oja, nêzîkî vî çaxî min duayê

sih'eta sisîya mala xweda dikir*, nişkêva merivek bi k'incê çîl-qerqaş li ber min sekinî ³¹ û got: «Kor'nêlyo! Xwedê duayêd te bihîstin û xêrêd teye kirî jî bîr anîn. ³² Niha merîya bişîne Yafayê gazî Şimh'ûn ke, yê ku jêr'a Petrûs dibêjin, ew çawa mêvan li mala Şimh'ûnê ç'ermkerda ber be'rê dimîne*». ³³ Min jî pêr'a-pêr'a şandine cem te û te jî qenc kir ku tu hatî. Niha em h'emû jî li ber Xwedê sekinî ne, ku çi ji Xudan ter'a hatîye e'mirkirinê bêjî, em jî bibihên».

Dannasînîya Petrûs mala Kor'nêlyoda

³⁴ Petrûs dest bi xeberdanê kir û got: «Ez niha fe'm dikim, wekî Xwedê r'astî jî firqîyê nake nava mileta*. ³⁵ Lê ji nav her miletîda, yê ku ji Wî xof dike û r'astîyê dike li Wî qebûl e. ³⁶ Hûn îdî r'ind zanin ku Xwedê eva xebera zar'êd Îsraêlr'a şand, bi Îsa Mesîh Mizgînîya e'dilayîyê da, Yê ku Xudanê h'emûya ye. ³⁷ Usa jî zanin ji Celfîlê girtî t'emamîya Cihûstanêda çi

* ^{10:30} Nav hinek destnivîsarada aha ye: «Berî çar r'oja, h'eta vî çaxî min r'ojî digirt û duayê sih'eta sisîya mala xweda dikir».

* ^{10:32} Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Ewê bê ter'a xeber de».

* ^{10:34} Qanûna Ducarî 10:17.

qewimî, pey wê nixumandinêr'a, ya ku Yûh'enna dannasîn kir, ³⁸ çawa Xwedê Îsayê Nisretê bi R'uh'ê Pîroz û qewatê k'ifş kir, ku bi qencîkirinê ger'îya û h'emûyêd ku bin bindestîya mîrêcinda bûn qenc kirin, çimkî Xwedê t'evî Wî bû. ³⁹ Em xwexa şe'dêd wan h'emû tiştê ne, yêd ku Ewî t'opraxêd Cihûstanê û Orşelîmêda kirin. Paşê Ew darva dardakirin û kuştin, ⁴⁰ lê Xwedê Ew r'oja sisîya ji mirinê r'akir, da e'yankirinê, ⁴¹ ne ku h'emû cime'têr'a, lê wan şe'dar'a, yêd ku pêşîyê ji aliyê Xwedêda hatibûne bijartinê, awa gotî mer'a, yêd ku pey mirin-r'abûna Wîr'a t'evî Wî xwarin û vexwarin. ⁴² Û Ewî t'emî li me kir, wekî em cime'têr'a dannasîn kin û şe'detîyê bidin ku Ew e h'akimê mirîya û zêndîya ji Xwedêda k'ifşkirî. ⁴³ H'emû p'êxember şe'detîya Wî didin, ku h'emûyêd bawerîya xwe Wî bînin, wê bi saya navê Wî baxşandina guna bistînin».

Necihû jî R'uh'ê Pîroz distînin

⁴⁴ Petrûs hê ev tişt digotin, R'uh'ê Pîroz hate ser h'emûyêd ku ev

gotin dibihîstin. ⁴⁵ Bawermendêd e'silê xweda cihû*, yêd ku t'evî Petrûs hatibûn, zendegirtî man, ku R'uh'ê Pîroz çawa p'êşk'êş ser necihûyada** jî barî, ⁴⁶ çimkî bihîstin ku wana bi zimanaheber didan û şikirî didane Xwedê. Hingê Petrûs got: ⁴⁷ «Îdî k'î dikare nehêle ku evana pê avê bêne nixumandinêf, yêd ku mîna me R'uh'ê Pîroz jî standin?» ⁴⁸ Wî çaxî e'mir kir ku bi navê Îsa Mesîh bêne nixumandinê. Paşê wana hîvî ji wî kir ku çend r'oja li wir bimîne.

Petrûs civîna Orşelîmêr'a şirovedike ku çima çûbû mala yekî necihûf

11 ¹ Şandîya û bawermendêd aliyê Cihûstanêda diman, bihîstin ku necihûya jî xebera Xwedê qebûl kirine. ² Gava Petrûs hevraz çû Orşelîmê, bawermendêd e'silê xweda cihû ew neheq dikirin û ³ digotin: «Tu çûyî cem merivêd nesinetkirî û te t'evî wan nan xwarîye!» ⁴ Hingê Petrûs destpêkir bi hûr-gilî wanr'a şirovekir û got: ⁵ «Min bajarê Yafayêda dua dikir, mîna sih'etekê ser minr'a derbaz bû. Û min dîtinokêda li

* 10:45 Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Sinetkirî».

** 10:45 Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Nesinetkirîyada».

ber ç'e'vê xwe dît, derdaneke mîna destexana mezin her çar goşava ji e'zmên dardabû hate xwarê, li ber min sekinî. ⁶ Ez hê zûr' bibûm min lê dinihêr'i, min dîna xwe dayê, va ne h'eywanêd çarp'ê, r'e'wir, şûlikîyêd e'rdê û teyredêd e'zmên. ⁷ Hingê min dengê bihîst ku minr'a got: <R'abe Petrûs, serjêke û bixwe>. ⁸ Lê min got: <H'aşa ji min, Xudan, t'u car tiştêkî h'eram yan p'is nek'etîye devê min>. ⁹ Cara duda ewî dengî ji e'zmên li min vege'and û got: <Ew tiştêd ku Xwedê h'elal kirîye, tu h'eram h'esab neke>. ¹⁰ Eva yeka sê cara qewimî û her tişt paşda e'zmênva hate k'işandinê. ¹¹ Hema wî çaxî sê merîyêd ku ji Qeyserîyê şandibûne pey min ber mala ku em têda diman sekinîn. ¹² R'uh' minr'a got: <T'evî wan her'e, dudilî nebe>. Ev her şeş bira jî t'evî min hatin û em çûne mala wî merivî. ¹³ Ewî mer'a got, ku çawa mala xweda milyak'et dîtîye, ku sekinî ye wîr'a gotîye: <Merîya bişîne Yafayê û gazî Şimh'ûn ke, yê ku jêr'a Petrûs dibêjin. ¹⁴ Ewê ter'a

wan gotina bêje, bi k'ijana tê û t'emamîya neferêd mala xweva xilaz bî>. ¹⁵ Û min hema dest bi xeberdanê kir, R'uh'ê Pîroz hate ser wan, çawa pêşîyê hate ser me. ¹⁶ Wî çaxî hate bîra min ew xebera ku Xudan gotibû: <Yûh'enna bi avê nixumand, lê hûnê bi R'uh'ê Pîroz bêne nixumandinê>*. ¹⁷ Awa heger Xwedê xût ew p'êşk'êş da wan, k'ijan da me, gava me bawerîya xwe Xudan Îsa Mesîh anî, ez k'î bûm ku miqabilî Xwedê bisekinîyama?»

¹⁸ Gava ku ev yeka bihîstin, dengê xwe bir'în, şikirî dane Xwedê û gotin: «Wekî usa ye Xwedê eva mecala da necihûya jî, ku ji gunekirinê vege'rin û bijîn».

Bawermendêd bajarê Entakyayê

¹⁹ Ewêd ku ji dest wê zêrandina pey kuştina Steyfanr'a bela-belayî bibûn, gihîştine h'eta Fînîkyayê, Qubrisê û Entakyayê û t'enê ci-hûyar'a xeber dannasîn dikirin*. ²⁰ Lê nava wanda hinek ji merivêd Qubrisê û Kûrênê hebûn, ku gava çûn k'etine Entakyayê, yûnanar'a^{f*}

* ^{11:16} K'arêd Şandîya 1:5.

* ^{11:19} K'arêd Şandîya 8:1-4.

* ^{11:20} Aha jî tê fe'mkirinê: «Merivêd ji welatêd mayîne ku yûnanî xeber didan».

jî xeber didan, Mizgînîya Xudan Îsa didan. ²¹ Destê Xudan wanr'a bû, geleka bawer kir, berbi Xudan vege'îyan.

²² Bona wan ev deng-be'sa gi-hîşte civîna^f Orşelîmê, Barnabas şandine Entakyayê. ²³ Gava gi-hîştê û k'erema Xwedê dît, şa bû û dil dida wan h'emûya ku bi t'emamîya dilê xweva Xudanr'a amin bimînin. ²⁴ Barnabas merivekî qenc, R'uh'ê Pîroz û bawerîyêva t'ijî bû. Gelek cime't ser bawermendêd Xudanda zêde bû.

²⁵ Hingê Barnabas derbazî Tarsûsê bû, ku li Şawûl biger'e, ²⁶ ew dît anî Entakyayê. Ewana hevr'a t'emamîya salekê t'evî civînê^f dicivîyan û gelek cime't hîn dikirin. Pêşiyê Entakyayêda şagirt «mesîhî^f» hatine navkirinê.

²⁷ Wan r'oja ji Orşelîmê p'êxember berjêrî Entakyayê bûn. ²⁸ Ji wan yek, ku navê wî Hagabo bû, r'abû bi R'uh' e'lam kir, ku wê t'emamîya dinyayêda bibe xelayîke giran. Û usa jî eva xelaya hêna Klawdyo Qeyserda^f bû*. ²⁹ Hingê şagirtêd Entakyayê qirar kirin ku ji destê k'êva çiqas tê alîk'arîyê bona bawermendêd Cihûstanê bişînin. ³⁰ Usa jî kirin, bi destê

Barnabas û Şawûl berpîrsîyarêd civînêr'a şandin.

Kuştina Aqûb^f û girtina Petrûs

12 ¹ Wan çaxada Hêrodes^f p'adşa destê xwe hilda ser hinekêd ji civînê ku wan bide cefê, ² Aqûbê^f birê Yûh'enna bi şûr da kuştinê. ³ Ewî dîna xwe dayê, ku kirina wî li cihûya xweş hat, r'abû Petrûs jî da girtinê. Ev yek r'ojêd Cejina^f Nanê Şkeva-da qewimîn. ⁴ Gava Petrûs girt, avîte kelê sparte^f çar t'axima, ku her t'aximek çar-çar esker bûn, wekî miqatî wî bin. Nêta wî ew bû ku pey Cejina Derbazbûnêr'a wî derxe ber cime'tê, dîwana wî bike. ⁵ Îdî Petrûs kelêda girtî bû, lê civînê bona wî bi dil û can, bi dua hîvî ji Xwedê dikir.

Azabûna Petrûs

⁶ Wê şevê, ku sibetirê Hêrodes dixwest ew derxista ber cime'tê, bona dîwankirinê, Petrûs bi du zincîra girêdayî nava du eskerada r'azayî bû, nobedara jî ber dêrî nobedariya kelê dikir. ⁷ Nişkêva milyak'etekî^f Xudan ber sekinî, r'onayê wî cîyî şewq da û niç'ande

* 11:28 K'arêd Şandîya 21:10.

k'êleka Petrûs, ew h'işyar kir û gotê: «Zû r'abe». Zincîr ji destêd wî k'etin. ⁸Hingê milyak'et wîr'a got: «Pişta xwe girêde û çarixêd xwe ser nigêd xweva ke». Ewî jî usa kir. Paşê wîr'a got: «Qap'ûtê xwe bavêje ser xwe û pey min were». ⁹Petrûs jî derk'et da pey wî çû, lê nizanibû ew kirina milyak'et r'ast e, wî t'irê xewnê dibîne. ¹⁰Ewana jî nobedarêd pêşin û duda derbaz bûn, h'eta dergehê h'esinî hatin, k'ijanî derdixiste nav bajêr. Dergeh xwexa li ber wan vebû, ji wir derk'etin k'ûçekê derbaz bûn, nişkêva milyak'et ji wî qetîya.

¹¹Hingê Petrûs ser h'işê xweda hat, got: «Ez niha r'ast zanim ku Xudan milyak'etê Xwe şand, ez ji destê Hêrodes û ji wan h'emû tiştêd ku cihû hîvîyê bûn xilaz kirim». ¹²Gava ev yek fe'm kir, çû mala Meryema dîya Yûh'ennayê ku jêr'a Marqos digotin, ku li wir gelek civiyabûn dua dikirin. ¹³Petrûs dergeh xist, carîke navê wê R'oda çû guhê xwe da ser. ¹⁴Dengê Petrûs nas kir, ji şabûna dergeh venekir, lê r'evî çû hindur' got: «Petrûs li ber dergeh sekinî ye!» ¹⁵Wana wêr'a got: «Te h'işê xwe unda kirîye?» Lê ewa ser ya xwe bû, ku r'ast e. Wana got: «Qey milyak'etê wî ye?»

¹⁶Petrûs jî serhev-serhev dergeh dixist. Gava vekirin ew dîtin, h'işê serê wan çû. ¹⁷Ewî destê xwe h'ejand ku ker' bin û gilî kir çawa Xudan ew ji kelê derxistîye, usa jî got: «Vê yekê Aqûb' û xûşk-birayêd dinr'a jî bêjin». Xwexa jî r'abû çû cîkî din.

¹⁸Sibeh ku safî bû, esker gelekî t'evîhev bûn, gelo çi hate serê Petrûs? ¹⁹Gava Hêrodes li wî gerîya û ew nedît, ji eskera her tişt pirsî û e'mir kir ku bêne kuştinê. Paşê Hêrodes ji Cihûstanê berjêrî Qeyserîyê bû û wir ma.

Mirina Hêrodes P'adşa

²⁰Hêrodes li miletêd Sûr û Saydayê r'abibû xezebê. Evana jî hevr'a r'abûn hatin, Bilasto wek'ilê mala Hêrodes anîne r'ayê û hîvî kirin ku li hev bên, çimkî bajarêd wan ji welatê wî p'adşayî xurek distandin. ²¹R'ojeke k'ifş-kirî Hêrodes k'incê p'adşatîyê lê, li herema^f dîwanê r'ûnişt û bi cime'tî wanar'a xeber dida. ²²E'laletê jî dikire qîr'în û digot: «Eva dengê xwedêkî ye, ne ye merîya ye!» ²³Destxweda milyak'etekî Xudan wî xist, bona ku wî şikirî neda Xwedê, kurmî bû mir. ²⁴Lê xebera Xwedê berfire û zêde dibû.

²⁵ Barnabas û Şawûl gava qu- veger'îyan, Yûh'ennayê ku jêr'a
lixê xwe qedandin, ji Orşelîmê Marqos digotin jî t'evî xwe anîn.

R'êwîtiya Pawlose pêşin, t'evî Barnabas (13:1–14:28)

R'uh'ê Pîroz Pawlos û Barnabas dişîne

13 ¹Civîna Entakyayêda çend p'êxember û dersdar hebûn, Barnabas, Şimh'ûnê ku jêr'a Nîgêr* digotin, Lûkyoyê ji Kûrênê, Menayînê ku t'evî Hêrodesê^f serwêr** mezin bibû û Şawûl. ²Evana ku nava h'ebandina Xudanda bûn û r'ojî^f digirtin, R'uh'ê^f Pîroz wanr'a got: «Barnabas û Şawûl Minr'a bona wî şixulê ku Min gazî wan kirîye cude kin». ³Wî çaxî r'ojî girtin, dua kirin, destêd xwe danîne ser wan û ew şandin.

Şandî girava^f Qubrisêda Mizgînîyê didin

⁴Awa evana ku ji R'uh'ê Pîroz hatine şandinê, berjêrî Sêlûkyayê bûn û ji wir bi gemîyê derbazî Qubrisê bûn. ⁵Gava gihîştine Selamîsê, k'înîştêd cihûyada xebera Xwedê dannasîn dikirin û Yûh'enna jî k'omekdarê wan bû. ⁶Ew t'ema-

mîya wê giravê ger'îyan, gihîştine h'eta Pafosê. Li wir p'êxemberekî cihûyayî derew û sêrbaz dîtin ku navê wî Baryêşû bû. ⁷Eva yekî ji berdestîyêd Sergîyo Pawlosê welî^f bû. Sergîyo Pawlos jî merivekî aqil bû, evî gazî Barnabas û Şawûl kir, ku xebera Xwedê bibihê. ⁸Lê Baryêşûyê sêrbaz, awa gotî bi yûnanî Êlûmas, miqabilî wan r'abû û dikir ku welî ji bawerîyê bixalifîne^f. ⁹Hingê Şawûlê ku jêr'a Pawlos jî dibêjin, bi R'uh'ê Pîroz t'îjî li wî sêrbazî nihêr'î ¹⁰û gotê: «Hey mixeneto û h'emû fêlbazîyava t'îjîyo! Cewrikê mîrêcin! Dijminê t'emamîya r'astîyê! Tê h'eta k'engê t'erka xalifandina r'iyêd Xudane r'ast nekî? ¹¹Va destê Xudan niha wê ser te giran be, tê kor bî û demekê te'vê nebînî». Û destxweda mij û dûman hate ser wî, virda-wêda dik'et r'êber dixwestin. ¹²Wî çaxî welî ku ev yek dît, bawer kir, ser wê hînkirina bona Xudan e'cêbmayî ma.

* 13:1 «Nîgêr» jî çawa «merivê ç'ermê r'eş» tê fe'mkirinê.

** 13:1 Eva Hêrodesa, awa gotî Hêrodes-Antîpas, serwêrê Celîlê bû (Lûqa 3:1).

**Pawlos û Barnabas li bajarê
Entakya qeza Pisîdyayê**

¹³ Hingê Pawlos hevalêd xweva bi gemîyê ji Pafosê r'êk'etin hatine Pergêya Pamfilyayê. Yûh'enna li wir ji wan qetîya, vege'îya Orşelîmê. ¹⁴ Ewana jî ji Pergê çûne Entakya Pisîdyayê, r'oja^f şemîyê k'etine k'inîştê r'ûniştin. ¹⁵ Pey xwendina Qanûn û nivîsarêd p'ê-xemberar'a serwêrêd k'inîştê yek şandine cem wan û gotin: «Gelî bira, heger gotineke we heye ku dil bidine cime'tê, k'erem kin bêjin». ¹⁶ Pawlos r'abû, destê xwe h'ejand û got:

«Gelî cime'ta Îsraêlê û necihû-yêd ku ji Xwedê ditirsin guhdar bin! ¹⁷ Xwedêyê vî miletê Îsraêlê kal-bavêd me bijartin û milet li welatê Misirê xerîbîyêda zêde kir. Bi destê zor ew ji wir derxistin*, ¹⁸ çil salî ber'îyêda* li wan sebir kir**». ¹⁹ Welatê Kenanêda k'oka

h'eft mîleta anî, e'rdê wan çawa cî-war da cime'ta Xwe*. ²⁰ H'eta hingê çarsid pêncî sal derbaz bû. Ji wir şûnda h'akim dane wan h'eta hêna Samûêl p'êxember*. ²¹ Paşê p'adşa xwestin, Xwedê çil salî yekî ji e'sîra Binyamîn^f, Şawûlê kur'ê Kîs da wan*. ²² Gava ew avît, Dawid ser wan kire p'adşa, ku bona wî şe'detî da û got: «Min Dawidê Yêşaf merîk dilê Xwer'a dît, wê xwestina Min gişkî bîne sêrî^f»*. ²³ Ji zur'eta wî Xwedê angorî sozê Xwe Îsraêl'r'a Xilazkirek r'akir, hema xût Îsa. ²⁴ Berî hatina Wî, pêşîyê Yûh'enna t'emamîya miletê Îsraêlê'r'a dannasîn kir, ku ji gunekirinê vege'in^f û bêne nixumandinê*. ²⁵ Gava Yûh'enna şixulê xwe ser hevda anî, got: «Hûn bona min çawa difikirin, ez k'î me? Ez ne Ew im, bona k'îjanî hûn difikirin. Lê va ye Ew pey min tê, ku ez ne hêja me benê çarixêd nigêd Wî vekim»*.

* ^{13:17} Derk'etin 1:7; 12:51.

* ^{13:18} Jimar 14:34.

** ^{13:18} Nav hinek destnivîsarada dewsa «li wan sebir kir» «ew xwey kirin» heye.

* ^{13:19} Qanûna Ducarî 7:1; Yêşû 14-19.

* ^{13:20} H'akimtî 2:16; P'adşatî I, 3:20.

* ^{13:21} P'adşatî I, 8:5; 10:21.

* ^{13:22} P'adşatî I, 13:14.

* ^{13:24} Lûqa 3:3.

* ^{13:25} Lûqa 3:16.

²⁶ Gelî bira, zar'êd xûn-qinêta Bira hîm û necihûyêd nava we-daye ku ji Xwedê ditirsin, mer'a ev xebera ku pê xilaz dibin hate şandinê. ²⁷ Binelîyêd Orşelîmê û serwêrêd wan Îsa çawa Xilazkir nas nekirin, lê gava dîwana Wî kirin, gotinêd p'êxemberaye ku her şemî dixûnin anîne sêrî. ²⁸ Neheqîya bona kuştinê jî ser Wî nedîtin, lê dîsa hîvî ji Pîlato kirin ku Wî bide kuştinê*. ²⁹ Gava her tiştêd ku bona Wî nivîsar bûn anîne sêrî, ji dar anîne xwarê kirine t'îrbê*. ³⁰ Lê Xwedê Ew ji mirinê r'akir ³¹ û gelek r'oja Xwe wanva da xuyakirinê, k'îjan ji Celîlê t'evî Wî hatibûne Orşelîmê. Niha jî ew li ber cime'tê şe'dêd Wî ne*. ³² Ê em vê Mizgînyê didine we: Çi ku Xwedê kal-bavêd mer'a soz dabû, ³³ Ewî bona me kir, awa gotî zar'êd wanr'a, gava Îsa ji mirinê r'akir. Çawa Zebûra dudada jî nivîsar e:

«Tu Kur'ê Min î,
Tu îro Minr'a bûyî»*.

³⁴ Bona vê yekê ku Ew ji mirinê r'akir û îdî Ew t'u car nar'ize, Xwedê aha gotîye:

«Ezê wan dua-dirozgêd pîroze amin û Dawidr'a sozdayî ser weda bibarînim»*.

³⁵ Zebûreke dinda jî dibêje:

«Tu nahêlî Pîrozê Te bir'ize»*.

³⁶ Belê Dawid zemanê xweda qirara Xwedêr'a xulamî kir mir û gihîşte pêşîyêd xwe, bedena wî r'îzî. ³⁷ Lê Ewê ku Xwedê ji mirinê r'akir ner'îzî. ³⁸ Niha bira ev yek weva e'yan be, gelî bira, ku bi saya Îsa wer'a bona baxşandina guna tê dannasînkirinê. Ê ji wan her tiştêd ku hûn bi Qanûna Mûsa nikaribûn bêşûc bûna, ³⁹ niha k'î ku bawerîya xwe Îsa bîne wê bêşûc be. ⁴⁰ Haş ji xwe hebin, ne-be ev tiştê ku p'êxembera gotîye bê serê we:

⁴¹ «Binihêr'in k'ubar-babaxno, e'cêbmayî bin û betavebin, çimkî Ezê r'oje'd weda kirekî bikim, kirekî usa, ku yek wer'a bêje jî

* 13:28 Lûqa 23:21-23.

* 13:29 Lûqa 23:50-56.

* 13:31 K'arêd Şandîya 1:3.

* 13:33 Zebûr 2:7.

* 13:34 Îşaya 55:3.

* 13:35 Zebûr 16:10.

hûnê bawer nekin»*».

⁴² Gava Barnabas û Pawlos ji wir derk'etin, hîvî ji wan kirin, ku şemîya din jî bona wê yekê wanr'a xeber din. ⁴³ Gava civîna k'inîştê bela bû, gelek cihû û ji necihûyêd ku hatibûne ser bawerîya cihûya pey Pawlos û Barnabas diçûn. Wanar'a xeber didan û dil didane wan, wekî t'imê nava k'erema Xwedêda bimînin.

⁴⁴ R'oja şemîya din nêzîkî t'emamîya bajêr civîya, ku xebera Xudan bibihê. ⁴⁵ Gava cihûya ew e'lalet dît, ji h'evsûdiyê miqabilî gotinêd Pawlos sekinîn û ew bêhurmet kirin. ⁴⁶ Hingê Pawlos û Barnabas mêrk'imî gotin: «Gerekê pêşiyê xebera Xwedê wer'a bihata xeberdanê, lê hûn ku xebera Xwedê t'exsîr dikin û xwe layîqî jîtyîna^f h'eta-h'etayê nakin, va em vediger'ine berbi necihûya. ⁴⁷ Çimkî Xudan aha e'mirî me kir: «Min Tu kirî r'onaya necihûya, wekî h'eta serê dinyayê bibî mecala xilazbûnê»*».

⁴⁸ Gava yêd necihû ev yek bihîstin, şa bûn şikirî didane gotina Xudan. Û ewêd ku bona jîtyîna

h'eta-h'etayê k'ifşkirî bûn, bawer kirin.

⁴⁹ Xebera Xudan t'emamîya welêda bela bû. ⁵⁰ Lê cihûya hêlan dane k'ulfetêd xwedêbawere xweyîqedir, t'evî giregirêd bajêr, miqabilî Pawlos û Barnabas r'akirin û ji sînorêd xwe derxistin. ⁵¹ Wana jî t'oza nigêd xwe ser wanda dawşand, çûne Qonyayê* ⁵² û şagirt bi şabûnê û R'uh'ê Pîrozva t'iji bûn.

Pawlos û Barnabas bajarê Qonyayêda

14 ¹ Qonyayêda jî ev yek mîna her car qewimî: Pawlos û Barnabas k'etine k'inîştê cihûya, usa xeber dan, wekî e'laleteke giran ji cihû û necihûya bawer kirin. ² Lê cihûyêd ku bawer nekirin dilê necihûya qilqilandin û r'akirine miqabilî bira. ³ Awa ewana gelek wext li wir man, mêrk'imî ser Xudan xeber didan, Xudan jî xebera k'erema Xwe îzbat dikir, bi destêd wan nîşan û k'eremet didane kirinê. ⁴ Lê dutîretî k'ete bajêr, hinek li aliyê cihûya bûn, hinek jî li aliyê şandîya. ⁵ Hingê

* 13:41 Hebaqûq 1:5.

* 13:47 Îşaya 49:6.

* 13:51 Lûqa 9:5.

hineke ji necihûya û cihûya t'evî serwêrêd xwe qîrar kirin ku wan bêhurmet kin û bidine ber kevira, ⁶lê ew pê h'esîyan r'evîne Lîstrayê û Dêrbê, bajarêd Lûkayonya, usa jî dor-berêd wan. ⁷Û li wan dera Mizgînî didan.

**Pawlos û Barnabas
Lîstra û Dêrbêda**

⁸ Lîstrayêda yekî ji zikmakî-yêda nigada şilûşe't r'ûniştî bû, ku t'u cara neger'iyabû. ⁹Ewî jî guhdarîya Pawlos dikir, Pawlos li wî nihêr'î û gava dît bawerîya wî bona qencbûnê heye, ¹⁰bi dengê bilind gotê: «R'abe ser nigêd xwe r'ast bisekine!» Ewî jî banzda ser xwe, destpêkir ger'îya. ¹¹E'laletê gava kirina Pawlos dît, dengê xwe hildan bi lûkayonî gotin: «Xwedê dilqê însênda hatine xwarê cem me!» ¹²Barnabasr'a Zews^f gotin, Pawlosr'a jî Hermês^f, çimkî xeberdanêda yê pêş ew bû. ¹³K'ahîne Zewsê ku p'aristgeha wî li pêşberî bajêr bû, ga bi k'ofîyava^f anîne ber dergeh, xwest ku t'evî e'laletê şandîyar'a bike qurban. ¹⁴Lê gava şandîya, Barnabas û Pawlosva ev yek bihîst, k'incêd xwe qelaştin û r'evîne nava e'laletê, kirine gazî

û gotin: ¹⁵«E'vdno! Hûn çima vê yekê dikin? Em jî binyat'a xweda merîne mîna we ne, Mizgînîyê didine we, ku hûn ji wan tiştêd p'ûç' veger'in berbi Xwedêyê sax bên, Yê ku e'rd û e'zman, be'r û h'emûyêd nava wanda e'firandî-ye*. ¹⁶Ewî zemanê bihurîda hişt ku her millet r'îya xweda her'e. ¹⁷Lê Xwexa Xwe bê şe'detî nehişt, qencî wer'a kir, ji e'zmên baran barand, r'ezf jî demsalada dane we, bi xurekva hûn t'êr kirin û şabûn jî kire dilê we». ¹⁸Bi van gotina wana bi zorekê e'lalet zeft kir, ku qurbana bona wan nedin.

¹⁹Hingê ji Entakyayê û Qonyayê cihû hatin, e'lalet dane alîyê xwe, Pawlos dane ber kevira, ji bajêr k'aşî der kirin, wan t'irê mirîye. ²⁰Lê gava şagirta dora wî girt, ew r'abû k'ete bajêr û r'oja dinê t'evî Barnabas r'abû çû Dêrbê.

**Pawlos û Barnabas vediger'ine
Entakyaya qeza Sûryayê**

²¹Wana ku wî bajarîda Mizgînî dan û gelek kirine şagirt, veger'î-yane Lîstrayê, Qonyayê û Entakyayê. ²²Dilê şagirta dişidandin û dil didane wan, ku bawerîyêda bimînin û digotin: «Gerekê em

* ^{14:15} Derk'etin 20:11; Zebûr 146:6.

bi gelek cefak'işandinê bik'evine P'adşatîya Xwedê». ²³ Wana bona her civînekê berpirsîyar k'ifş kirin, bi r'oî dua kirin û ew spartine wî Xudanê ku bawerîya xwe jê anîbûn.

²⁴ Ew nava Pisîdyayêr'a derbaz bûn, paşê hatine Pamfilyayê. ²⁵ Pergêda jî xebra Xwedê dannasîn kirin, berjêr çûne Entalyayê. ²⁶ Ji wir jî bi gemîyê çûne Entakyayê, wî cîyê ku spartî k'erema Xwedê bibûn bona wî şixulê ku ser hevda anîn. ²⁷ Gava hatin, civîn li hev civandin û wanr'a gilî kirin, ku Xwedê t'evî wan çi tişt kirine û çawa dergehê bawerîyê ber necihûya jî vekir. ²⁸ Li wir gelek wext t'evî şagirta man.

Şewira civîna Orşelmêda

15 ¹ Hinek ji Cihûstanê berjêrî Entakyayê bibûn û bira hîn dikirin digotin: «Heger hûn li gora e'detê Mûsa neyêne sinetkirinê, hûn xilaz nabin»*. ² Nava wan û Pawlos, Barnabasda gelek de'w-doş pêşda hat, hingê bira qîrar kir ku bona vê pirsê Pawlos û Barnabas, usa jî wan

çend kes hevraz her'ine Orşelmê, cem şandî û berpirsîyara. ³ Civînekê ku ew ver'êkirin, ewana Fînîkyê û Sameryayêva derbaz bûn û h'emû bawermendar'a bona vejer'andina necihûya gilî dikirin, bi vê yekê ew gelekî şa kirin. ⁴ Gava gihîştine Orşelmê, civînekê, şandîya û berpirsîyara ew qebûl kirin û çi ku Xwedê t'evî wan kiribû wanr'a gilî kirin. ⁵ Lê hinek bawermendêd ji k'omela fêrisîya r'abûn gotin: «Gerekê van sinet kin û wanar'a bêjin, ku Qanûna Mûsa xwey kin».

⁶ Şandî û berpirsîyar civîyan, ku bona vê yekê bişêwirin. ⁷ Pey gelek de'w-doşêr'a Petrûs r'abû ser p'îya û wanr'a got: «Gelî bira! Hûn xwexa zanin ku Xwedê r'oîjêd pêşinda ez nav weda bijartim, ku necihû xebra Mizgînîyê ji devê min bibihên û bawer bikin»*. ⁸ Xwedêyê ku dila zane da îzbatkirinê, ku necihû jî Wîva qebûl in, gava R'uh'ê Pîroz da wan jî, çawa da me*. ⁹ Nava me û wanda t'u firqî danenî, bi bawerîyê dilê wan paqij kir. ¹⁰ Îdî çima hûn Xwedê dicêr'ibînin, nîrekî usa datînine

* ^{15:1} Qanûna K'ahîntîyê 12:3.

* ^{15:7} K'arêd Şandîya 10.

* ^{15:8} K'arêd Şandîya 10:44; 2:4.

ser stûyê şagirta, ku ne kal-bavêd me karibûne bibin, ne jî me? ¹¹ Ev yek aha nabe, lê em bawer dikin, ku çawa em bi k'erema Xudan Îsa xilaz dibin, usa jî ew».

¹² Hingê t'emamîya civatê dengê xwe bir'î û guhê xwe dane ser gotinêd Barnabas û Pawlos ku Xwedê bi destêd wan çiqas nîşan û k'eremet nava necihûyada kiribûn. ¹³ Gava ewana ker' bûn, Aqûb^f deng hilda û got: «Gelî bira! Guh bidine min. ¹⁴ Şimh'ûn gilî kir, ku çawa pêşiyê Xwedê r'e'ma Xwe li necihûya kiribû, ku ji nava wan cime'tekê derxe, wekî navê Wî hildine ser xwe. ¹⁵ Vê yekêr'a gotinêd p'êxembera jî li hev digirin, çawa nivîsar e:

- ¹⁶ «Ji vir şûnda Ezê vege'rim, konê Dawidî k'etî dîsa vegirim, çî wî jî ku xirab bûye Ezê çêkim
û wî dîsa bidime r'agirtinê,
¹⁷ wekî h'erçê merivêd mayîn
û h'emû necihûyêd ku navê
Min ser wan e,
li Xudan biger'in.
¹⁸ Ew Xudanê ku van tiştê hê ji dewrêd berêda e'yan kirîye dibêje»*.

¹⁹ Bona vê yekê jî ez aha r'ê têt'ra dibînim ku em ze'metê nedine ewêd ku ji necihûya berbi Xwedê têt, ²⁰ lê em ne'mekê wan'ra binivîsin, ku h'evza xwe ji wan qurbanêd ku p'ûtar'a têne dayîne bikin, usa jî ji bênamûsiyê, goştê mirar^f û xûnê*. ²¹ Fe'mdarî ye ku hê qur'nêd derbazbûyîda Qanûna Mûsa her bajarîda tê hînkirinê û h'emû r'o'jêd şemîya k'inîştada wê dixûnin».

Cabdayîna civîna Orşelîmê

²² Hingê li şandîya, berpîrsîyara û t'emamîya civînê xweş hat, ku ji nava xweda çend meriva bibijêrin û t'evî Pawlos û Barnabas bişînine Entakyayê. Ev bûn yêd ku hatine şandinê: Cihûdayê ku jêr'a digotin Barsabo û Silas. Nava bawermendada evana e'yan bûn. ²³ Bi destê wan ev ne'me şandin aha nivîsar:

«Em birayêd weye şandî û berpîrsîyar silava li we birayêd ji necihûyaye Entakyayê, Sûryayê û Kîlîkyayê dikin.

²⁴ Me bihîstîye ku ji nava me hinek derk'etine, ku me xwexa t'emî

* ^{15:18} Amos 9:11-12 û Îşaya 45:21.

* ^{15:20} Derk'etin 34:15-17; Qanûna K'ahîntîyê 18:6-23; 17:10-16.

nedane wan, lê wan bi xeberêd xwe ze'met dane we û fikirêd we t'evîhev kirine*. ²⁵ Bona vê yekê li t'emamîya şêwira civîna me xweş hat, ku em meriva bibijêrin t'evî birayêd meye delal Barnabas û Pawlos bişînine cem we, ²⁶ yêd ku e'mirê xwe dane navê Xudanê me Îsa Mesîh. ²⁷ Awa em Cihûda û Sîlas dişînin, wekî ew jî van tiştan bi devê xwe wer'a bêjin. ²⁸ Li R'u-hê Pîroz xweş hat, usa jî li me, ku t'u barî nedine ser milê we, pêştirî van tiştêd h'ewce: ²⁹ Dûrî qurbanêd p'ûta, xûnê, mirarîyêf û bênamûsîyê bin. Heger hûn xwe ji

van tiştan xwey kin, qenc e. Hûn xweş bin, de ma xatirê we».

³⁰ Hingê ew ver'êkirin, berjêr çûne Entakyayê cime't civandin, ne'me dane wan. ³¹ Gava xwendin, bona wê dildayînê p'ir' şa bûn. ³² Cihûda û Sîlas jî ku p'ê-xember bûn, bi gelek xebera dil dane bawermenda û ew şidandin. ³³⁻³⁴ Gelek wext li wir man, paşê bawermenda ew bi xêr û silamet paşda şandine cem wan, yêd ku ew şandibûn.* ³⁵ Pawlos û Barnabas jî Entakyayêda diman, t'evî gelekêd mayîn xebera Xudan hîn dikirin û dannasîn dikirin.

R'êwîtiya Pawlose dudu (15:36–18:22)

Pawlos û Barnabas ji hevdu diqetin

³⁶ Çend r'oja şûnda Pawlos gote Barnabas: «Were em veger'in serîkî bidine wan xûşk-bira, k'îjanar'a me h'emû bajarada xebera Xudan dannasîn kirîye, dîna xwe bidinê k'a h'alê wan çawa ye». ³⁷ Barnabas

dixwest Yûh'ennayê ku jêr'a Marqos digotin jî t'evî xwe bibirana, ³⁸ lê Pawlos r'ê têr'a nedidît, yê Pamfilyayêda ji wan qetîya û t'evî wan şixul nekir t'evî xwe bibirana*. ³⁹ Hingê ya wan li hev negirt, ev bû me'nî ji hev qetîyan. Barnabas Marqos hilda bi gemîyê çû Qubrisê, ⁴⁰ Pawlos jî Sîlas bijart û ji bira

* 15:24 Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Dibêjin: «Gerekê hûn bêne sinetkîrinê û Qanûna Mûsa xwey kin»».

* 15:33-34 Nav hinek destnivîsar û welger'andinêd kevinda ev jî heye: «Lê li Sîlas xweş hat, li wir bimîne».

* 15:38 K'arêd Şandîya 13:13.

spartî k'erema Xudan bûn, r'êk'etin çûn. ⁴¹ Li Sûryayê û Kîlîkyayê digere'yan, civîn dişidandin.

**Tîmot'êyo hevaltîyê Pawlos
û Sîlasr'a dike**

16 ¹ Hingê Pawlos hate Dêrbê û Lîstrayê. Li wir şagirtek hebû navê wî Tîmot'êyo, kur'ê k'ulfeteke cihûye bawermend bû, lê bavê wî yûnan bû. ² Bawermendêd Lîstrayê û Qonyayê hindava wîda qenc xeber didan. ³ Pawlos xwest wî t'evî xwe bibe û bona wan cihûyêd wan dera girt ew sinet kir, çimkî h'emûya jî zanibû ku bavê wî yûnan e. ⁴ Gava bajarar'a derbaz dibûn, ew t'emîyêd ku şandîya û berpirsîyarêd Orşelîmê qîrar kiribûn, didane bawermenda ku xwey kin. ⁵ Awa civîn jî bawerîyêda dişidîyan û r'oj bi r'oj h'esabê wan zêde dibû.

**Mekedonî xewnêda
gazî Pawlos dikin**

⁶ Nava sînorêd Firîgya û Galatayêda gere'yan, çimkî R'uh'êf

Pîroz nehişt ku qeza Asyayêda xebera Xwedê bêjin. ⁷ Gava nêzîkî Mîsyayê bûn, kirin ku her'ine Bîtênayê, lê R'uh'ê Îsa îzin neda wan ⁸ û ber Mîsyayêva derbaz bûn berjêr çûne Troyayê. ⁹ Şev Pawlos dîtînokêda ber ç'e'vê xwe dît, yekî mekedonî sekinî bû hîvî ji wî dikir û digot: «Were Makedonyayê alî me bike». ¹⁰ Gava wî ew dîtînok dît, me* destxweda xwest ku her'ine Makedonyayê. Me fe'm kir, ku Xwedê me dişîne wir, wekî Mizgîniyê bidine wan.

**Fîlîpyayêda Lîdya
berbi Xudan vediger'e**

¹¹ Em ji Troyayê bi gemîyê derk'etin r'ast çûne Samotraxê, r'oja dinê Nêyapolîsê. ¹² Ji wir jî çûne Fîlîpyayê, bajarekî ne'yîya Makedonyayêyî e'yan, usa jî ku bajarekî R'omayê* ye. Wî bajarîda em çend r'oja man. ¹³ R'oja şemîyê em ji dergehê bajêr derk'etin çûne devê ç'em, ew der çawa em difikirîn, cîyê dua bû. Me r'ûniştî

* 16:10 Lûqayê nivîsk'arê vê k'itêbê wî çaxî cem Pawlos bû, lema jî dibêje «me».

* 16:12 Fîlîpya Makedonyayêda bû, ne ser e'rdê Îtalyayê bû, lê dîsa «bajarekî R'omayê» dihate h'esabê (bi yûnanî xeber bi xeber dibêje, ku ew «Kolonîya R'omayê» ye). Heqê bajarvanêd Fîlîpyayê weke heqê her bajarvanekî ji bajarêd Îtalyayêye mayîn bû, mesele, xweserîxwe dîwana xwe dikirin, xerc nedidane R'omê. Lema r'êzêd 16:21-da merivêd bajêr xwe h'esab dikin çawa bajarvanêd^f R'omayê.

t'evî k'ulfetêd civîyayî xeber dida, ¹⁴k'ulfeteke xwedêbawer ji bajarê Tîyatîrayê, navê wê Lîdya ku k'incêd şîrk^f difirotin, guhdarî dikir. Xudan dilê wê vekir ku guh bide gotinêd Pawlos. ¹⁵Gava ew neferêd xweva pê avê hatine nixumandinê, hîvî ji me kir û got: «Heger hûn min bawermenda Xudan h'esab dikin, k'erem kine mala min, li wir bimînin». Û zor li me kir em birin.

**Pawlos û Sîlas bajarê
Fîlîpyayêda têne girtinê**

¹⁶Carekê em diçûne cîyê dua-kirinê, carîk r'astî me hat, ku r'uh'ê k'oç'ektîyê pê'r'a bû, evê bi wê k'oç'ektîyê xweyêd xwer'a p'ir' k'ar danî. ¹⁷Eva pey Pawlos û me k'etibû, dikire qîr'în û digot: «Ev merivana xulamêd Xwedêyê Herî Jorin in, ku wer'a bona r'îya xilazbûnê dannasîn dikin!» ¹⁸Ev yeka ewê gelek r'oja dikir, h'eta ku Pawlos aciz bû, vege'r'îya û wî r'uh'îr'a got: «Bi navê Îsa Mesîh e'mirî te dikim ji wê derê!» Û pê'r'a-pê'r'a ew ji wê derk'et. ¹⁹Gava xweyêd wê dîtin ku gumana k'ara

wan hate bir'înê, Pawlos û Sîlas girtin, k'aşî meydana bajêr cem serwêra kirin, ²⁰ew birine ber serdarêd R'omayê û gotin: «Ev merivana cihû ne û bajarê me t'evîhev dikin. ²¹E'detê usa me bajarvanêd^f R'omayê hîn dikin, ku ne mer'a cayîz e qebûl kin, ne jî bikin». ²²E'laletê h'icûmî ser wan kir, serdara jî k'incêd ser wan qelaştin û e'mir kirin ku wan bidine ber şîva. ²³Pey gelek lêdanê'r'a avîtine kelê û e'mirî serwêrê kelê kirin, ku r'ind miqatîyê wan bike. ²⁴Ewî ku ev e'mir stand, ew avîtine zindanê û nigêd wan qeydada şidandin.

²⁵Nêzîkî nîvê şevê Pawlos û Sîlas dua dikirin û eşqî Xwedê distiran, girtîya jî guhê xwe danîbûne ser wan. ²⁶Nişkêva e'rd qayîm h'ejîya, h'eta ku h'îmêd kelê jî çûn-hatin, destxweda h'emû derî vebûn, qeyd-zincîrêd h'emûya hatine vekirinê. ²⁷Gava serwêrê kelê h'îşyar bû û derêd kelê vekirî dîtin, şûr k'îşand ku xwe bikuje, çimkî wî t'irê girtî r'evîne*. ²⁸Lê Pawlos bi dengê bilind kire gazî û got: «T'u zîyanê nede e'mirê xwe,

* ^{16:27} Wî çaxî gava girtîk ji kelê bir'evîya, hingê çi ceza ku digihîşte girtî, gerekê serwêrê kelê dewsa wî bik'îşanda. Awa gotî, heger yekî hêjayî mirinê bir'evîya, hingê gerekê serwêrê kelê dewsa wî bihata kuştinê.

em h'emû jî vira ne!» ²⁹ Ewî ç'ira xwest, r'evî hindur', lerizî xwe avîte ber Pawlos û Sîlas. ³⁰ Ew derxistin û got: «Ez xulam! Ez çi gerekê bikim ku xilaz bim?»

³¹ Wana jî got: «Bawerîya xwe Xudan Îsa bîne, tê neferêd xweva xilaz bî». ³² Hingê xebera Xudan wî û wan h'emûyar'a gotin, yêd ku mala wîda bûn. ³³ Hema wê şevê serwêrê kelê ew birin, birînêd wan şûştin û pê'r'a-pê'r'a ew neferêd xweva pê avê hatine nixumandinê. ³⁴ Ew anîne mala xwe, sifre li ber wan danî û t'e-mamîya neferêd xweva şa bûn, ku bawerîya xwe Xwedê anîn.

³⁵ Gava sibeh safî bû, serdara zapidêd xwe şandin û gotin: «Wan meriva ber'de». ³⁶ Serwêrê kelê ev yek Pawlosr'a got: «Serdar merî şandine wekî hûn bêne ber'danê. Niha r'abin bi xêr û silamet her'in».

³⁷ Lê Pawlos wanr'a got: «Em, bajarvanêd^f R'omayê, bê dîwan bi cime'tî dane ber şiva avîtime kelê! Û niha dixwazin bi dizîva me derxin? Na, ev yek nabe, bira xwexa bèn me derxin». ³⁸ Zapida ev xeberana gîhandine serdara. Gava ku bihîstin ew bajarvanêd R'omayê ne, tirsîyan ³⁹ hatin xwe avîtime wan, paşê ew derxistin û hîvî kirin ku ji bajarê wan her'in.

⁴⁰ Ew jî ji kelê derk'etin çûne mala Lîdyayê, li wir xûşk-bira dîtin, dil dane wan û paşê r'êk'etin çûn.

Qalme-qalma bajarê T'êsalonîkêda

17 ¹ Ewana Emfipolis û Apolonyayêva derbaz bûn hatine T'êsalonîkê, wî cîyê ku k'inîştâ cihûya hebû. ² Pawlos jî mîna e'detê xwe çû nava wan û sê r'ojêd şemîyê wanar'a dik'ete xeberdanê, ji nivîsara ³ şirovedikir û wanr'a îzbat dikir, ku gerekê Mesîh cefa bik'işanda û ji mirinê r'abûya û digot: «Ev Îsayê ku ez wer'a dannasîn dikim, ew Mesîh e». ⁴ Hinekêd ji wan bawer kirin xwe li Pawlos û Sîlas girtin, usa jî e'laleteke xwedêbawerêd yûnan^f û gelek k'ulfetêd xweyîqedir.

⁵ Lê ji cihûya hineka ji h'evsûdîyê çend merivêd bêkêre ner'ast civandin, kirine qalme-qalm, bajar t'evîhev kirin û h'icûmî ser mala Yason kirin, dixwestin Pawlos û Sîlas banîna ber cime'tê. ⁶ Gava ew nedîtin, Yason t'evî çend birava k'aşî cem serwêrêd bajêr kirin, dikirine qîr'in digotin: «Ewêd dinya t'evîhev kirine gi-hîştine vira jî ⁷ û Yason ew qebûl kirine mala xwe! Evana h'emû jî miqabilî e'mirêd Qeyser diçin û

dibêjin: «P'adşakî din heye, navê wî Îsa ye». ⁸ Bi van gotina e'lalet û serwêrêd bajêr t'evîhev kirin. ⁹ Hingê ji Yason û yêd mayîn k'efîl' standin, ew ber'dan.

**Pawlos û Sîlas
bajarê Beroyayêda**

¹⁰ Hema çawa te'rî k'ete e'rdê, bira Pawlos û Sîlas şandine Beroyayê. Ew ku gihîştine wir, çûne k'inîştta cihûya. ¹¹ Ev cihû ji yêd T'êsalonîkê serwaxtir bûn, xebera Xwedê bi dil û can qebûl kirin û her r'oj nivîsarada k'ûr dibûn, k'a ev tişt usa ne. ¹² Ji wana geleka bawer kir, usa jî gelek k'ulfetêd yûnane xweyîqedir û mêr jî ne kêmbûn. ¹³ Gava cihûyêd T'êsalonîkê bihîstin ku Pawlos xebera Xwedê Beroyayêda jî dannasîn dike, hatin wir jî hêlan dane e'laletê û ew t'evîhev kirin. ¹⁴ Wî çaxî bira Pawlos destxweda şandine ber be'rê, lê Sîlas û Tîmot'êyo Beroyayêda man. ¹⁵ Ewêd ku Pawlos ver'êdikirin, ew h'eta At'înayê birin, paşê ji Pawlos t'emî standin ku Sîlas û Tîmot'êyo zû her'in bigihîjine wî, xwexa jî paşda vege'r'îyan.

Pawlos li bajarê At'înayê

¹⁶ Gava At'înayêda Pawlos hîvîya wan bû, dilê wî ne r'ih'et bû, çim-

kî dît bajar nava p'ûtp'aristîyêda bû. ¹⁷ Awa ewî k'inîştêda cihû û yûnanêd^f xwedêbawer'a û li meydanê bajêrda jî her r'oj r'astî k'ê dihat wan'a dik'ete xeberdanê. ¹⁸ Çend filosofêd êpîkûrî^f û stoyxî^f wîr'a k'etine h'ucetê û hineka digot: «Evî devbelayî bêt'ewşe çi dixwaze bêje?» Hineka jî digot: «Usa tê k'ifşê, ku eva derheqa xwedêyêd xerîbda dannasîn dike». Aha digotin, çimkî ewî bona Îsa û r'abûna mirîya dannasîn dikir. ¹⁹ Wî çaxî ew hildan birine ber civîna Aryopagoyê^f û gotin: «Em dikarin bona wê hînkirina nûye ku tu dannasîn dikî bizanibin? ²⁰ Tu tiştêd xerîb me didî bihîstinê, lema jî em dixwazin me'na wan bizanibin». ²¹ H'emû at'înî û xerîbêd ku wir diman, tiştêkî mayînvâ mijûl nedibûn, pêştîrî tiştêd nû gotinê yan bihîstinê.

²² Hingê Pawlos ber civîna Aryopagoyêda sekinî û got: «Gelî at'înîya! Ez dîna xwe didimê, ku hûn ji h'emû alîyava gelekî h'ebandinêva mijûl in. ²³ Çimkî gava ez ger'îyam, min dîna xwe da h'ebandinêd we, min gorîgehek^f dît ku ser wê nivîsar bû <XWEDÊYÊ NENASR'A>. Awa Ewê ku hûn nas nakin dih'ebînin, ez bona Wî wer'a dannasîn

dikim. ²⁴ Xwedêyê ku ev dinya û h'emûyêd nava wêda e'firandîye, Ew Xudanê e'rd û e'zmên e û p'aristgehêd bi desta çêkirîda namîne*, ²⁵ ne jî ç'e'vê Wî destê meriva ye ku xizmetk'arîya Wî bikin, çawa Yekî h'ewcê tişteki, lê Ew xwexa e'mir, bînê û her tiştî dide h'emûya. ²⁶ H'emû miletêd dinyayê ji xûnekî xuliqand, ku ser r'ûyê t'emamîya dinyayê bijîn. Ewî zeman û sînorêd cî-misk'ena wan'ra k'ifş kirin. ²⁷ Ewî ev yekana kirin, wekî meriv li Wî biger'in, belkî bip'elfnin bibînin. Lê Ew Xwedê ji me her kesî ne dûr e jî, ²⁸ çimkî «em bi Wî dijîn, dimeşin û hene»*. Çawa çend şayîrêd we jî gotine: «Em r'ast zar'êd Wî ne»**.

²⁹ Awa ku em ji Xwedê bûne, gerekê em Xwedê aha neşibînin mîna zêr', zîv, yan kevirê ku bi h'îş û hostatîya meriva hatine k'olandîne. ³⁰ Xwedê dîna Xwe nedaye h'emû zemanêd ku merivayîyê Ew nas nekirîye, lê niha her dera t'emî li h'emû meriva

dike, ku ji gunekirinê vege'rin'. ³¹ Çimkî Ewî r'ojek k'ifş kirîye, k'îjanêda wê dîwana dinê r'ast bi destê Merivekî bike, Yê ku Ewî k'ifş kirîye. Xwedê ev yekana h'emûyar'a dane îzbatkirinê, gava Ew meriv ji mirinê r'akir».

³² Gava bona r'abûna mirîya bihîstin, hinek pê k'enîyan, lê hineka jî got: «Bona wê yekê emê careke din ji te bibihên». ³³ Û Pawlos ji nav civîna wan derk'et çû. ³⁴ Lê hineka xwe li wî girt, bawer kirin. Nava wanda bûn Dîyonîsyoyê endemê Aryopagoyê û k'ulfeteke navê wê Damerîs, t'evî hinekêd mayîn.

Pawlos bajarê Korint'êda

18 ¹ Ji wir şûnda Pawlos ji At'înê r'êk'et hate Korint'ê. ² Li wir yekî cihû navê wî Akîla dît, bûyîna xweda ji Pontosê. Eva t'evî k'ulfeta xwe Priskîlayê nû ji Îtalyayê hatibû, çimkî Qeyser Klawdyo e'mir kiribû, ku h'emû cihû ji R'omê derk'evin. Pawlos

* 17:24 P'adşatî III, 8:27.

* 17:28 Eva gotina ji zanekî bi navê Epîmênîdes bû. Ew yekî şayîr bû û ji bajarê Kinososê girava Kirêtîyê bû. Ew qasî 600 salî berî Îsa Mesîh bibû.

** 17:28 Eva gotina ji nivîsareke Aratûs şayîr e, ku bona xwedêki xwe nivîsiye, k'îjanî yûnana dih'eband. Aratûs şayîr ji qeza Kîlîkyayê bû, qasî 300 salî berî Îsa Mesîh bibû. Pawlos xwexa jî ji qeza Kîlîkyayê bû.

çû cem wan, ³cem wan ma û t'evî wan xebitî, çimkî p'êşê wan yek bû, kon çêdikirin. ⁴Ew h'emû r'ojêd şemîya k'inîştada cihû û yûnanar'a dik'ete xeberdanê, ew didane bawerkirinê.

⁵Gava Sîlas û Tîmot'êyo ji Me-kedonyayê hatin, Pawlos bi xîret t'emamîya wextê xwe da hînkirina Xeberê* û cihûyar'a şe'detî dida ku Mesîh, Îsa ye. ⁶Gava ew mi-qabilî wî r'abûn û ew bêhurmet kirin, ewî k'incê xwe dawşand û gote wan: «Xûna we serê we be, ez bêşûc im. Ji vir şûnda ezê her'ime cem necihûya». ⁷Ew hingê ji wir çû k'ete mala yekî navê wî Tîto Yûsto. Ew merivekî necihû bû, lê xwedêbawer bû, mala wî k'êleka k'inîştê bû. ⁸Kirîspoyê serwêrê k'inîştê jî neferêd xweva bawerîya xwe Xudan anî û ji korintîya geleka ku bihîstin, bawer kirin û pê avê hatine nixumandinê.

⁹Şevekê Xudan dîtinkêda hate ber ç'e'vê Pawlos û gotê: «Netirse, xeber de û xwe ker' neke. ¹⁰Çimkî Ez t'evî te me û kesekê ber te r'a-nebe zîyanê nede te, çimkî gelek

cime'ta Min vî bajarîda heye». ¹¹Ew li wê derê salekê û şeş meha ma, ew hînî xebra Xwedê dikirin.

¹²Hêna welîyê Galîyoyê Axayayêda cihû bûne yek, h'icûmî ser Pawlos kirin û birine ber dîwanê ¹³gotin: «Eva cime'tê hîn dike, ku ne li gora qanûnê Xwedê bih'ebînin». ¹⁴Gava Pawlos wê destpêkîra xeber da, Galîyo cihûyar'a got: «Heger gilî bona neheqîyê û xirabîyê bûya, cihûno, dibû ku min guhdarîya we bikira, ¹⁵lê heger pirs ser xebra, nava û qanûna we ye, hûn xwexa binihêr'in. Ez naxwazim bibime h'akimê van tişta». ¹⁶Û ew ji dîwanxanê derxistin. ¹⁷Hingê h'emûya Sos-tênîsê serwêrê k'inîştê girtin, li ber dîwanxanê k'utan, lê qet xema Galîyo jî nîbû.

Pawlos vediger'e Entakyayê

¹⁸Pawlos gelek r'oja dîsa li wir ma, paşê xatirê xwe ji bawermenda xwest, bi gemîyê çû aliyê Sûryayê. Priskîla û Akîla jî t'evî wî bûn. Ewî Kenxêryayêda p'or'ê xwe kur' kiribû, çimkî ad-qîrarkirî*

* ^{18:5} Nav hinek destnivîsarada dewsa «Xeber» «R'uh'va» heye, ku hin aha fe'm dikin: «Bi alava R'uh'va girêdayî».

* ^{18:18} Wê ad-qîrarêr'a «nezîr^f» dibêjin. Derheqa qeyde-qanûnêd nezîrda Jimar 6:1-21-da bixûnin.

bû. ¹⁹ Ew gihîştine Efesê, Priskîla û Akîla li wir hiştin, xwexa k'ete k'inîştê cihûyar'a k'ete xeberdanê. ²⁰ Wana hîvî ji wî kir, ku hinekî dirêj li wir bimîne, ew qayl nebû. ²¹ Lê gava xatirê xwe ji wan xwest, got: «Ezê dîsa ser weda bêm, heger Xwedê h'iz bike»*. Bi gemîyê ji Efesê çû. ²² Gava gihîşte Qeyserîyê, hevraz çû Orşelîmê silav da civînê, paşê berjêr çû Entakyayê. ²³ Gava hinek wext li wir ma, r'abû berêva k'ete welatê Galatya û Firîgya, h'emû şagirt bawerîyêda dişidandin.

Apolo bajarê Efesêda Mizgîniyê dide

²⁴ Cihûkî navê wî Apolo, bû-yîna xweda ji Skenderyayê, hate

Efesê. Eva gotinbêjekî serxwe û nivîsarêd^f pîrozda zaneke zor bû. ²⁵ Ew R'îya Xudanda hînbûyî bû, agirê xîretê sêrî k'etibû* bona Îsa r'ast xeber dida û hîn dikir, lê t'enê nixumandina Yûh'enna zanibû. ²⁶ Evî destpêkir k'inîştêda mêrk'imî xeber da. Lê gava Priskîlayê û Akîla xeberdana wî bihîstin, ew birine cem xwe, hê r'ast R'îya Xwedê wîr'a şirovekirin. ²⁷ Apolo ku xwest her'e Axayayê, bira dil dane ber û şagirtar'a jî ne'mek nivîsîn ku wî qebûl kin. Gava gihîşte wir, ew gelekî kêrî wan hat, yêd ku bi k'erema Xwedê bibûne bawermend. ²⁸ Çimkî bi cime'tî xeberdanêda ya wî li ser ya cihûya dik'et, bi nivîsarêd pîroz dida îzbatkirinê, ku Mesîh, Îsa ye.

R'êwîtiya Pawlose sisîya (18:23; 19:1–21:16)

Pawlos Efesêda

19 ¹ Gava Apolo hê Korint'êda bû, Pawlos cîyê jorinr'a derbaz bû berjêrî Efesê bû û li wir çend şagirt dîtîn ² û ji wan pirsî: «Gava we bawer kir, we

R'uh'ê Pîroz stand?» Wana got: «Me qet nebihîstîye jî ku R'uh'ê Pîroz heye». ³ Ewî wanr'a got: «Lê hûn bi çi hatine nixumandinê?» Wana got: «Bi nixumandina Yûh'enna». ⁴ Pawlos got: «Yûh'enna bona guneverger'andinê nixumand

* 18:21 Nav hinek destnivîsarada aha ye: «Ez gerekê e'se evê cejna ku tê Orşelîmêda derbaz kim. Lê ezê dîsa ser weda bêm, heger Xwedê h'iz bike».

* 18:25 Aha jî tê fe'mkirinê: «Bi alava R'uh'ê Xwedê».

û cime'têr'a got: «Yê ku pey minr'a tê bawerîya xwe Wî bînin», awa gotî Îsa*⁵. Gava ev yek bihîstin, bi navê Xudan Îsa hatine nixumandinê. ⁶ Û gava Pawlos destêd xwe danîne ser wan, R'uh'ê Pîroz hate ser wan, bi zimana xeber dan û p'êxembertî kirin. ⁷ Evana weke donzdeh merîya bûn.

⁸ Pawlos k'ete k'inîştê, sê meha mêrk'imî xeber dida, bona P'adşatîya Xwedê wanr'a dik'ete xeberdanê û ew didane bawerkirinê. ⁹ Lê gava hineke serh'işk miqabil derk'etin û li ber cime'tê R'îya Xudan bêhurmet dikirin, Pawlos jî wan qetîya, şagirt başqe kirin û her r'oş dersxana Tîranoda wanr'a dik'ete xeberdanê. ¹⁰ Evê yekê du sala k'işand, h'eta ku h'emû cihû û yûnanêd^f ku qeza Asyayêda diman, Xebera Xudan bihîstin.

Her h'eft kur'êd Skêwa

¹¹ Xwedê bi destê Pawlos gelek k'eremetêd zor dikirin, ¹² h'eta ku ew destmal û şalikêd ku Pawlos lê dik'etin nexweşar'a dibirin, ew qenc dibûn û r'uh'êd xirab derdik'etin. ¹³ Çend cihûyêd ger'ok hebûn ku xwe dabûne cinderxistinê, wan

dikir ku ser yêd ku r'uh'êd xirab nava wanda hebûn, pê navê Xudan Îsa berî wan din û digotin: «Em pê wî Îsayê ku Pawlos dannasîn dike berî we didin». ¹⁴ Eva yeka her h'eft kur'êd Skêwayê serekk'ahînekî cihûya dikirin. ¹⁵ Carekê r'uh'ê xirab li wan veqer'and û got: «Ez Îsa nas dikim, bona Pawlos jî zanim, lê hûn k'î ne?» ¹⁶ Hingê ew merivê ku r'uh'ê xirab têda bû, banzda ser wan, qewata wî wan h'emûyada çû ew usa k'utan, wekî ew jî wê malê te'zî û birîndar r'evîn. ¹⁷ Bona vê yekê h'emû cihû û yûnanêd ku Efesêda diman pê h'esîyan. Tirs k'ete ser wan h'emûya û navê Xudan Îsa bilind dibû. ¹⁸ Gelek bawermend jî dihatin gunêd xwe didane r'ûyê xwe û kirêd xwe digotin. ¹⁹ Yêd sêrbazîyêva jî ku mijûl dibûn, geleka k'itêbêd xwe t'op dikirine cîkî û li ber h'emûya dişewitandin. Qîmetê wan h'esab kirin, pêncî h'ezar zîv^f derk'et. ²⁰ Bi vî awayî Xebera Xudan bi zorayî hê pêşda diçû û qewat dibû.

Şer'-de'wa Efesêda

²¹ Gava ev tişt bûn, Pawlos qirar kir* ku Makedonyayê û Axayayêva

* ^{19:4} Lûqa 3:1-18.

* ^{19:21} Aha jî tê fe'mkirinê: «Pawlos bi r'êberîya R'uh' qirar kir».

derbaz be her'e Orşelîmê û got: «Pey çûyîna wirar'a gerekê ez her'im R'omê jî bibînim». ²² Ewî du k'omekdarêd xwe Tîmot'êyo û Êrasto şandine Makedonyayê û ew hinekî jî li qeza Asyayê ma.

²³ Wan çaxada bona R'îya Xudan gelekî şer'-de'w pêşda hat. ²⁴ Yekî zîvker hebû navê wî Dîmîtrîyo. Evî p'aristgehêd xwedêya navê wê Artemîs^f cûr'ê ya e'detîda bi zîv biç'ûk çêdikirin û gelek k'ar hostar'a danî. ²⁵ Ewî gazî wan h'emû hosta, usa jî yêd mîna xweyîyê vî p'êşeyîf kirin û got: «Gelî hevala! Hûn zanin ku k'ara me vî şixulîda ye. ²⁶ Hûn jî dibihên û dibînin ku evî Pawlosî ne ku t'enê Efesêda, lê bawerîya we hebe t'emamîya qeza Asyayêda jî serê gelek cime'ta t'ijî kirîye ji r'ê derxistîye û dibêje: «Ew xwedêyêd ku bi desta çêkirî ne, ew ne xwedê ne». ²⁷ Zîyana wê ne t'enê ew e ku p'êşê me tê bêhurmetkirinê, lê p'aristgeha Artemîs xwedêya mezin wê ber tiştêkî neyê h'esabê û wê qedirê mezinayîya wê bik'eve, ya ku h'emû qeza Asya û dinya dih'ebîne».

²⁸ Gava ev yek bihîstin, bi k'în-box t'ijî bûn, dikirine qîr'în û digotin: «Artemîsa efesîya mezin e!» ²⁹ T'emamîya bajêr qil-qilî, r'ahişte Gayos û Erîstarxoyê mekedonî, ku heval-r'êyêd Pawlos bûn, hevr'a r'evîne dîtindarêf. ³⁰ Pawlos jî xwest ku bik'eve nava wê e'laletê, lê şagirta nehişt. ³¹ Ji hinek serwêrêd qeza Asyayê jî ku dostêd wî bûn, merî şandine cem wî û hîvî jê kirin, ku neçe dîtindarê. ³² Hema wî wextîda hineka cûr'ekî, hineka jî cûr'ekî din dikirine qîr'în, çimkî k'ombûna wan t'evîhevbûyî bû, geleka jî nizanibû ew bona çi jî civîyane. ³³ Hineka ji e'laletê Skender pêşda birin, çimkî cihûya ew pêşda de'f dan. Skender destê xwe bilind kir, xwest caba xwe bide. ³⁴ Lê gava pê h'esîyan ku ew cihû ye, h'emûya bi dengêkî weke du sih'eta kirine qîr'în: «Artemîsa efesîya mezin e!»

³⁵ Paşê k'atîbê^{f*} bajêr e'lalet seqir'and û got: «Gelî efesîya! K'î nizane ku bajarê Efesê xweyîtyê^{**} p'aristgeha Artemîsa mezin dike, ya ku kevirê wêyî pîroz ji e'zmên hatîye xwarê? ³⁶ Çawa vê yekêda

* 19:35 K'atîbê bajêr ji nava k'oma gîregîrêd bajêrda yekî e'yan bû. Xebateke wî jî ew bû, wekî qîrarêd civîna bajarvana binivîse û e'lam bike.

** 19:35 Bi gotîneke din: «Mîcêwir û bajarê wê p'ûtê ne».

ku tişteki xêlif t'une, lema ji gerekê hûn xwe r'ih'et xwey kin û tişteki bi berzeqîyê nekin. ³⁷ We ev merivana anîne vira, evana ne t'alankirêd p'aristgehê ne û ne ji xwedêya me bêhurmet kirine. ³⁸ Awa heger şikîyatêf Dîmîtrîyo û hostayêd t'evî wî ser yekî heye, bira her'ine dîwanxanê, h'akim hene. Li wir ew dikarin şikîyatê xwe hevdu bikin. ³⁹ Lê heger xwestina we bona tişteki din e, bira civateke e'detîda bê lênihêr'andinê. ⁴⁰ Çimki zîyana me ji vê yekêda heye û bona şer'ê îroyîn emê bêne neheqkirinêf û me'nîk t'une, ku em pê bikaribin bona vê k'ombûnê caba xwe bidin». ⁴¹ Gava ev yek got, civat bela kir.

Pawlos diçe berbi Mekedonyayê û Yûnanistanêf

20 ¹Gava qalme-qalm seqir'i, Pawlos gazî şagirta kir, dil da wan û xatirê xwe ji wan xwest, r'abû çû Mekedonyayê. ² Li wan alîya ger'îya, bi gelek gotina dil dane wan. Paşê çû Yûnanistanêf, ³ weke sê meha li wir derbaz kir. Gava k'arê xwe dikir ku biçûya Sûryayê, cihûya bona wî şêwireke mixenetîyê kir, ew ji fikirî Mekedonyayêva vege'ere. ⁴ T'evî wî ji Beroyayê Sopatroyê kur'ê Pîro, ji

T'êsalonîkê Erîstarxo û Sêkûndo, Gayosê ji Dêrbê û Tîmot'êyo, ji qeza Asyayê Tixîko û Trofîmo çûn. ⁵ Evana pêşîya me çûne Troyayê, li wir hîvîya me bûn. ⁶ Em ji pey r'ojêd Cejina Nanê Şkevar'a bi gemîyê ji Fîlîpyayê çûn, pênc r'ojada gihîştine Troyayê, cem wan. Em wir h'eft r'oja man.

Saxbûna Eytûxo Troyayêda

⁷ R'oja h'eftîyêye pêşin em bona nankerkirinê civîyayî bûn, Pawlos ku wê r'oja din biçûya, wanar'a xeber dida û h'eta nivê şevê xeberdana xwe dirêj kir. ⁸ Ew oda em têda civîyayî bûn, gelek ç'ira têda hebûn. ⁹ Xortek ji navê wî Eytûxo, ser p'encerê r'ûniştî dihênijî û k'ete xewa k'ûr. Û gava Pawlos xeberdana xwe dirêj dikir, ew xewa k'ûrda ji qatê sisîya jorda k'et û mirîfî ew hildan. ¹⁰ Pawlos peyayî jêrê bû, xwe avîte ser wî, da h'emêza xwe û got: «Xwe unda nekin, çimki r'uh'ê wî wîda ye». ¹¹ Paşê hilki-şîya hat, nan kerkir xwar û h'eta sibehê dirêj xeber da û r'abû çû. ¹² Xort ji sax-silamet anîne mal, bêh'esab dil hate ber wan.

Ji Troyayê berbi Mîletosê

¹³ Em çûn k'etine gemîyê r'ê-k'etin û berbi Asosê çûn, ku ji

wê derê me gerekê Pawlos hilda, çimkî ewî mer'a gotibû: «Ezê peya bêm». ¹⁴ Gava li Asosê r'astî me hat, me ew hilda çûne Mitûlanê. ¹⁵ Ji wir jî em çûn, r'oja dinê gihîştine pêşberî Xîyayê, r'ojtira din gihîştine Samosê*, sibehtira din jî gihîştine Mîletosê. ¹⁶ Pawlos nêta xwe danîbû bi gemiyê ber Efesêr'a derbaz bûya, ku nebe wextê xwe qeza Asyayêda unda ke, çimkî dilezand ku heger jêr'a li hev bê, R'oja Pêncîye h'esab ew li Orşelîmê be.

**Pawlos xatirê xwe
ji berpîrsîyarêd
civîna Efesê dixwaze**

¹⁷ Ji Mîletosê merî şande Efesê û gazî berpîrsîyarêd civînêf kirin. ¹⁸ Gava ew hatine cem wî, wanr'a got: «Hûn xwexa zanin wê r'oja pêşinda gava min nigê xwe avîte qeza Asyayê, h'eta niha wer'a çawa bûme. ¹⁹ Min Xudanr'a t'am şkestî bi gelek hêsira, nava wan cêr'ibandinada qulix kirîye, k'îjan ku ji şêwirêd cihûya dihatine serê min, ²⁰ Hûn zanin ku min t'u car xwe ji tiştêd kêrhatîye bona we

nedaye paş, lê h'emû wer'a gotine û aşkere mal bi mal hûn hîn kirine. ²¹ Min bi me'rîfetî hin hîvî ji cihûya, hin jî ji necihûya kir, ku vege'rinef berbi Xwedê û bawerîya xwe Xudanê me Îsa bînin. ²² Û va ez bin destê R'uh'ê Pîrozda diçime Orşelîmê, wir wê çî bê serê min, ez nizanim. ²³ T'enê R'uh'ê Pîroz h'emû bajarîda t'emîyê dide min û dibêje ku: «Qeyd û tengasîf pêşîya te ne». ²⁴ Lê ez e'mirê xwe layîqî t'u tiştî nakim, t'enê dikim* bigihîjime meremê xwe û wê qulixa ku min ji Xudan Îsa standîye bînimê sêrî, awa gotî Mizgînîya k'erema Xwedê bi me'rîfetî dannasîn kim.

²⁵ Niha ez zanim îdî hûn h'emûyêd ku ez nav weda ger'iyame û P'adşatîya Xwedê dannasîn kirîye r'ûyê min nabînin. ²⁶ Bona vê yekê ez r'oja îroyîn li ber we şe'detîyê didim, ku cabdarê xûna we t'u kesî nînim, ²⁷ çimkî min xwe neda paş, t'emamîya qirara Xwedê wer'a got. ²⁸ Niha miqatî xwe û t'emamîya wî kerê pêz bin, ku R'uh'ê Pîroz hûn ser berpîrsîyar* k'ifş kirine. Şivantîyê civîna

* 20:15 Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Şev mane Trîgîlyayê».

* 20:24 Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «bi eşq û şa».

* 20:28 Aha jî tê fe'mkirinê: «Serwêr».

Xwedê bikin, ya ku Wî bi xûna Xwe qazinc kir. ²⁹ Ez zanim pey çûyîna minr'a gurêd devxûn wê bik'evine nava we û h'eyfa wan wê kêrfî neyê. ³⁰ Ji nava weda jî merivê derên û tiştêd xêlif wê xerber din, ku şagirta pey xwe bibin. ³¹ Bona vê yekê h'îşyar bimînin û bîr nekin, ku min hûn her kes, sê sala şev û r'oj bê r'ih'etî bi hêsira şîret kirine.

³² Niha ez we dispêrimef Xwedê û Xebera k'erema Wî, ku dikare we r'uh'anîyêda ava ke û p'ara we t'evî t'emamîya cime'ta Xwe ke. ³³ Min havijîya xwe zêr', zîv û k'incê t'u kesî neanîye. ³⁴ Hûn xwexa zanin ez û yêd t'evî min em h'ewcê çî jî bûne, ev destêd min xebitîne. ³⁵ Min pê h'emû şixulêd xwe nîşanî we kirîye, ku çawa gerekê bixebitin k'omekê bidine k'etîya û xebera Xudan Îsa bîr bînin ku got: «Xwezî li dayîya, ne ku li standîya».

³⁶ Gava ev yek got, t'evî h'emûya çok da dua kir. ³⁷ H'emû jî gelekî girîyan, xwe avîtine stûyê Pawlos û r'amûsan. ³⁸ Dilêd wan hê zêde bona wê xebera wî dişewitî ku got: «Hûn îdî r'ûyê min nabînin». Paşê ew h'eta gemîyê ver'êkirin.

Pawlos diçe Orşelîmê

21 ¹ Gava em ji wan qetîyan, bi gemîyê r'êk'etin, r'ast çûn gihîştine Kosê, r'oja dinê R'odosê û ji wir Patarayê. ² Me gemîk dît ku diçû Fînîkyayê, em k'etine wê r'êk'etin. ³ Gava Qubrisê xuya kir, me ew milê ç'epêva hişt. Em berbi qeza Sûryayê çûn gihîştine bajarê Sûrê, çimkî barê gemîyê wir gerekê bihata valakirinê. ⁴ Me şagirt dît, em h'eft r'oja li wir man. Wana bi R'uh'ê Pîroz digote Pawlos ku neçe Orşelîmê. ⁵ Lê gava me ew r'oj derbaz kirin, em r'abûn çûn û h'emûya jina û zar'ava h'eta bajêr der em ver'êkirin û devê be'rê me çok da dua kir. ⁶ Paşê me xatirê xwe ji hev xwest k'etine gemîyê, ewana jî vege'rîyane malêd xwe.

⁷ Me r'êwîtî bi gemîyê ji Sûrê dûmayî kir, em gihîştine Pitolêmayê, me wir xûşk-bira silav kirin, em r'ojeke mane cem wan. ⁸ R'oja din em ji wir r'êk'etin çûne Qeyserîyê mala Filîpoyê mizgîndar^f, ew yek ji wan her h'eft k'omekdarêd k'ifşkirî bû*. Em li cem wî man. ⁹ Çar qîzêd wîye bik'ir^f hebûn, ku p'êxembertî dikirin. ¹⁰ Gava em

* 21:8 K'arêd Şandîya 6:1-6; 8:5.

gelek r'oja li wir man, ji Cihûstanê p'êxemberekî navê wî Hagabo berjêr bû*. ¹¹Gava hate cem me, qayîşa pişta Pawlos hilda, dest û p'îyêd xwe girêda û got: «R'uh'ê Pîroz aha dibêje: «Ew merivê xweyê vê qayîşê cihûyê Orşelîmêda aha wî girêdin û bidine destê necihûya»». ¹²Gava ev yek me bihîst, t'evî yêd wir me lava kir, ku ew hilnek'îşe neçe Orşelîmê. ¹³Lê Pawlos cab da û got: «Hûn çi dikin? Çima hûn digirîn û dilê min dişkênin? Ez Orşelîmêda bona navê Xudan Îsa ne ku t'enê bona girêdanê, lê bona kuştinê jî hazir im». ¹⁴Gava me nikaribû ew banîya ser ya xwe, me dengê xwe bir'î û got: «Bira e'mirê Xudan be».

¹⁵Çend r'oja şûnda me k'arê xwe kir, em hilk'îşyan çûne Orşelîmê. ¹⁶T'evî me çend şagirtêd Qeyserîyê jî hatin, em birine mala şagirtekî zûva, ku navê wî Minaso bû, ji Qubrisê, wekî em li wir bimînin,

Pawlos serîkî Aqûb û berpîrsîyara dixê

¹⁷Gava em gihîştine Orşelîmê, bawermenda em eşq û şa qebûl

kirin. ¹⁸R'oja dinê Pawlos t'evî me çû cem Aqûb, h'emû berpîrsîyar jî hazir bûn. ¹⁹Pawlos silav da wan, yek-yek çî ku Xwedê bi qulixê wî nava necihûyada kiribû, wanar'a gilî kir. ²⁰Wana ku ev yek bihîst, şikirî dane Xwedê û usa jî Pawlosr'a gotin: «Dîna xwe bidê, çiqas h'ezara cihûyêd bawermend hene û h'emû jî xîretk'êşêd Qanûnê ne. ²¹Awa wana bona te bihîstîye ku tu h'emû cihûyêd nava necihûyada hîn dikî, ku dest ji Qanûna Mûsa bik'îşnin û dibêji ku ew kur'êd xwe sinet nekin û pey e'det jî neçin. ²²Niha em çî bikin? Wê e'se bibihên ku tu hatîyî. ²³De r'abe em çî ter'a dibêjin bike. Vir cem me çar meriv hene ku ad-qîrar* kirine. ²⁴Wan xwer'a hilde, t'evî wan li gora e'det paqij be û xercê wan hilde ser xwe, ku p'or'ê serê xwe kur' kin. Hingê her kesê zanibe ew tiştêd ku bona te bihîstine derew in û tu xwexa jî pey Qanûna Mûsa diçî. ²⁵Lê bona wan necihûyêd ku hatine ser bawerîyê, me wanr'a qîrara xwe nivîsîye şandîye, wekî ew h'evza xwe ji wan qurbanêd p'ûtp'aristîyê,

* 21:10 K'arêd Şandîya 11:28.

* 21:23 Wê ad-qîrarêr'a «nezîr^f» dibêjin. Derheqa qeyde-qanûnêd nezîrda Jimar 6:13-21-da bixûnin.

xûnê, goştê mirar^f û bênamûsîyê bikin»*. ²⁶Hingê Pawlos ew merî r'oja dinê hildan, t'evî wan paqij bû, k'ete p'aristgehê û xilazîya r'ojêd paqijbûnê da e'lamkirinê, ku wê k'engê bona wan her kesî h'edî* bê dayînê.

Pawlos p'aristgehêda tê girtinê

²⁷Gava her h'eft r'oj ser hevda hatin, ji cihûyêd qeza Asyayê Pawlos p'aristgehêda dîtîn, t'emamîya e'laletê t'evr'akirin, dest avitînê ²⁸û kirine qîr'în gotin: «Hewar, îsraêlîno! Alîk'arîyê bikin! Eva ew meriv e, yê ku li her dera h'emûya miqabilî cime'ta me, Qanûna Mûsa û vî cîyî hîn dike, hê serda jî yûnan kirine p'aristgehê, ev cîyê pîroz h'er'imand». ²⁹Ev yeka gotin, çimkî pêşîyê bajêrda Trofîmoyê ji Efesê t'evî wî dîtibûn û wan t'irê Pawlos ew kirîye p'aristgehê.

³⁰T'emamîya bajêr h'ejîya, e'lalet bi lez k'om bû, Pawlos girtin ji p'aristgehê k'aşî derva kirin û derêd wê pêr'a-pêr'a hatine girtinê. ³¹Gava wan dikir ku wî bikujin,

cab gihîşte serh'ezarê^f r'efa eskera, wekî t'emamîya Orşelimê t'evîhev bûye. ³²Ewî pêr'a-pêr'a esker û sersed hildan, bi lez çû ser wan. Gava wana serh'ezar eskerava dîtîn, dest ji Pawlos k'utanê k'işandin. ³³Wî çaxî serh'ezar hate nêzîk, ew girt, e'mir kir ku bi du zincîra wî girêdin. Hingê pirsî: «Ev k'î ye û çi kirîye?» ³⁴Nava e'laletêda bona wî her yekî cûr'ekî dikire qar'e-qar'. Ewî gava ji dest qalme-qalma cime'tê nikaribû e'seyî bizanibûya, e'mir kir wî bibine eskerxanê. ³⁵Gava Pawlos gihîşte p'êpelînga, eskera ew bilindkirî birin, çimkî e'laletê zor dida wî, ³⁶li pey wî diçûn, dikirine qîr'în û digotin: «Wî bikujin!»

Pawlos caba xwe li ber e'laletê dide

³⁷Îdî Pawlos wê bibirana hindur'ê eskerxanê, ewî serh'ezarr'a got: «Îzina min heye t'evî te xeber dim?» Ewî got: «Tu yûnanî jî zanî? ³⁸Ku usa ye tu ne ewî misirî yî, yê ku çendek pêşda kire şer'-de'w, çar h'ezar qaçaxêd mêrkuj derxistine ber'îyê».

* 21:25 K'arêd Şandîya 15:29.

* 21:26 Bona cihûyêd ku xwe paqij dikirin, çawa h'elal bûyî, wan'a qurban dihate dayînê.

³⁹ Pawlos got: «Ez merivekî cihû me, ji Tarsûsa Kîlîkyayê, ne bajarvanekî bê nav-nîşan im. Ez hîvî ji te dikim, îzinê bide ku ez vê cime'têr'a xeber dim». ⁴⁰ Gava ewî îzin da, Pawlos ser p'êpelînga sekinî, destê xwe bilind kir, cime'tê ku dengê xwe bir'î, ewî bi zimanê îbranî xeber da û got:

22 ¹ «Gelî bav û bira! Niha guhdarîya min bikin, ku ez caba xwe bidim». ² Gava bihîstin ku ew wanar'a bi zimanê îbranî k'ete xebordanê, ker' bûn hê dengê xwe bir'in. Û wî got: ³ «Ez merivekî cihû me, bajarê Tarsûsa Kîlîkyayêda ji dîya xwe bûme, lê vî bajarîda bin destê Gamalyêlda çawa şagirt mezin bûme û h'emû Qanûna kal-bava jî bi fesal-r'ast hîn bûme, hindava Xwedêda jî xweyîxîret bûm, çawa ku hûn h'emû îro*. ⁴ Min h'eta kuştinê jî yêd ku pey vê R'ê diçûn, dizêrandin û qîsimê jin û mêra girêdidan davîtine kelê*, ⁵ çawa serekk'ahîn û t'emamîya civîna r'ûspîya jî şe'dê min in. Min ser birayêd cihûtîyêdaye Şamê ne'me ji wan hildabûn diçûm wekî yêd

wir jî girêdayî bînimê Orşelîmê ku bidine cezayê.

⁶ Gava ez hê r'ê diçûm, nêzikî Şamê bûm, r'o nava r'ojê nişkêva ji e'zmên dora min r'onayîke qayîm şewq da. ⁷ Ez k'etîme e'rdê û min dengê bihîst ku minr'a got: «Şawûl! Şawûl! Tu çima Min dizêrînî?» ⁸ Min lê vege'and: «Tu k'î yî, Xudan?» Ewî minr'a got: «Ez Îsayê Nîsretê me, Yê ku tu dizêrînî». ⁹ Ewêd t'evî min jî r'onayî dîtî, lê dengê ku minr'a xeber dida nedibihîstin. ¹⁰ Hingê min got: «Ez çi bikim, Xudan?» Xudan minr'a got: «R'abe her'e Şamê û li wir her tiştê ku bona te k'ifşkirî ye bikî, wê ter'a bê gotinê». ¹¹ Min ku ji dest şewqa wê r'onayê nedidît, hingê yêd t'evî min destê min girtin, ez birime Şamê.

¹² Yekî navê wî Hananîya, anegorî Qanûnê xwedêxof, nav cihûyêd Şamêda jî ew xweyîyê şe'detîya qenc bû, ¹³ eva hat cem min sekinî û got: «Şawûl bira, bibîne!» Min destxweda dît û li wî nihêr'î. ¹⁴ Ewî minr'a got: «Xwedêyê kal-bavêd me tu k'ifşkirî ku e'mirê Wî bizanibî û Yê R'ast bibînî, xebera devê Wî

* ^{22:3} K'arêd Şandîya 5:34-39.

* ^{22:4} K'arêd Şandîya 8:3; 26:9-11.

bibihêyî, ¹⁵ çimkî tê ber h'emû meriva bona wan tiştêd te dîtin û bihîstin bibî şe'dê Wî. ¹⁶ Îdî çima derengî dêxî? R'abe were nixumandinê, gazî navê Wî ke ji gunêd xwe were şuştinê».

¹⁷ Gava ez vege'îyame Orşelîmê û p'aristgehêda dua dikir, mîna sih'etê ser minr'a derbaz bû, ¹⁸ min Ew dît û Wî minr'a got: «Bike bilezîne ji Orşelîmê derê, çimkî ew şe'detîya ku tê bona Min bidî ewê qebûl nekin». ¹⁹ Min got: «Xudan, ew qenc zanin ku ez bûm, ewî h'emû k'inîştada yêd bawerîya xwe Te danîn, davîtine kelê û ew dik'utan. ²⁰ Gava xûna Steyfanê şe'dê Te dir'ijîya, ez xwexa jî wir hazir û r'azî bûm, min nobedarî k'incêd yêd ew kuştin dikir*». ²¹ Hingê Ewî minr'a got: «Her'e, Ezê te bişînime dûr cem necihûya».

**Pawlos bajarvantîya xweda
r'omayî ye**

²² H'eta van xebera e'laletê guhdarîya wî kir, paşê bi dengê bilind gotin: «R'ubarî dinê wî nehêle! Yêd mîna wî gerekê nejn!» ²³ Wana dikirine qîr'în, k'incê xwe diqelaştin davîtin û xwelî

dir'eşandine hewa. ²⁴ Serh'ezar e'mir kir, ku wî bibine eskerxanê û got: «Bidin ber qamçîya jê bipirsin, bizanibin k'a sûcê wî çi ye, wekî usa ser wî dikine qar'e-qar'». ²⁵ Gava bi qayîşêd ç'erm girêdan, Pawlos sersedê sekinîr'a got: «Gelo eva cayîz e ku hûn li bajarvanekî R'omayê xin, yê ku hê dîwana wî nebûye?» ²⁶ Sersed gava ev yek bihîst, çû cem serh'ezar û got: «Tu çi dikî? Eva meriva bajarvanê R'omayê ye». ²⁷ Serh'ezar nêzîkî Pawlos bû û wîr'a got: «Minr'a bêje, tu bajarvanê R'omayê yî?» Ewî got: «Belê». ²⁸ Serh'ezar lê vege'and û got: «Min bi gelek p'era ew bajarvantî standîye». Pawlos got: «Lê ez yekr'ojîya xweda bajarvanê wir im». ²⁹ Ê destxweda ewêd ku wê lêxistana û gilî jê bik'işandana ji wî dûr k'etin. Serh'ezar xwexa jî tirsîya, gava bihîst ku bajarvanê R'omayê ye, çimkî ewî ew dabû girêdanê.

**Pawlos li ber civîna
giregira**

³⁰ Sibetira din serh'ezar xwest r'ast bizanibe k'a cihû çima şikîyatê Pawlos dikin. Ew ber'da

* ^{22:20} K'arêd Şandîya 7:58.

û e'mir kir, ku serekêd k'ahîna civîna giregirava bê. Hingê Pawlos anî li ber wan da sekinandinê.

23 ¹Pawlos dîna xwe da civîna giregira û got: «Geli bira! Min bi îsafa r'ih'et li ber Xwedê e'mirê xwe h'eta îro derbaz kirîye». ²Hananîyayê serekk'ahîn e'mirî berdestîyêd nêzîkî Pawlos kirin ku dêvda bidinê. ³Hingê Pawlos wîr'a got: «Xwedêyê jî li te xe, dîwarê sîwaxkirî! Tu r'ûniştî yî anegorî Qanûnê dîwana min dikî û jî Qanûnê der e'mir dikî ku ew min xin»*. ⁴Yêd cem Pawlos sekinî gotin: «Tu serekk'ahînê Xwedê bêhurmet dikî?» ⁵Pawlos got: «Birano, min nizanibû ku ew serekk'ahîn e. Çawa nivîsar e: «Hindava serwêrê miletê xweda xirab xeber nede»*».

⁶Hingê Pawlos pê h'esîya ku alîkî sadûqî ne, alîkî jî fêrisî, wê civînêda kire gazî û got: «Geli bira! Ez fêrisî me, kur'ê fêrisîya! Bona gumana r'abûna mirîya dîwana min dikin». ⁷Gava ev yek got, fêrisî û sadûqî hev'r'a k'etine h'ucetê û dutîretî k'e-

te nava k'omê, ⁸(çimkî sadûqî dibêjin ne r'abûna mirîya heye, ne milyak'et, ne jî r'uh', lê fêrisî hersêka jî qebûl dikin)*. ⁹Hingê qalme-qalma mezin hê pêşda hat, jî qanûnzanêd alîyê fêrisîya hinek r'abûne p'îya û deng hildan mêrk'îmî gotin: «Em vî merivîda t'u xirabîyê nabînin. Belkî r'uh'ekî yan milyak'etekî vîr'a xeber daye?» ¹⁰Gava şer'-de'w zêde bû, serh'ezar tirsîya ku ew Pawlos qet-qetî kin, e'mirî eskera kir ku her'ine jêrê ewî jî nav wan bigirin bibine eskerxanê.

¹¹Şevtira din Xudan li ber wî sekinî û gotê: «Serxwe be, te çawa şe'detîya Min Orşelîmêda da, usa jî gerekê R'omêda şe'detîyê bidî».

Cihû t'elekê bona kuştina Pawlos hazir dikin

¹²Sibeh ku zelal bû, hinek cihû bûne yek û sond xwarin, ku h'eta Pawlos nekujin, ne bixwin, ne jî vexwin. ¹³Ewêd ku ew sond xwarin jî çilî zêdetir bûn. ¹⁴Evana çûne cem serekêd k'ahîn û r'ûspîya gotin: «Me sond xwarîye, h'eta ku em Pawlos nekujin, tişteki

* ^{23:3} Metta 23:27-28.

* ^{23:5} Derk'etin 22:28.

* ^{23:8} Metta 22:23; Marqos 12:18; Lûqa 20:27.

te'm nekin. ¹⁵ Awa hûn t'evî civîna giregira bêjine serh'ezar ku ewî sibê bîne cem we, yançîye^f hûn dixwazin derheqa wîda her tiştî hê r'ast pê bih'esin, emê jî hê berî hatina wî hazir bin ku wî bikujin».

¹⁶ Lê xarziyê Pawlos bona vê t'elekê bihîst, hat k'ete eskerxanê Pawlosr'a got. ¹⁷ Pawlos jî gazî sersedekî kir û gotê: «Evî xortî bibe cem serh'ezar, dixwaze tişteki wîr'a bêje». ¹⁸ Ewî jî xort bire cem serh'ezar û gotê: «Pawlosê girtî gazî min kir, hîvî kir ku vî xortî bînimê cem te, tişteki wîyî gotinê ter'a heye». ¹⁹ Serh'ezar destê wî girt, bire alîkî û pirsî: «Tu çi dixwazî e'lamî min kî?» ²⁰ Ewî got: «Cihûya qirar kirîye ku hîvî ji te bikin, wekî sibê Pawlos bibî civîna giregira, yançîye dixwazin derheqa wîda her tiştî hê r'ast bizanibin. ²¹ Lê wan bawer neke, çimkî ji wan çil merîya zêdetir xwe veşartine, hîvîya wî ne. Wana sond xwarîye, ku ne bixwin, ne jî vexwin h'eta wî nekujin. Wana niha k'arê xwe kirîye, hîvîya qirara te ne». ²² Wî çaxî serh'ezar xort ver'êkir û t'emî da wî: «Kesîr'a nebêje, ku te ev yek minr'a gotîye».

Pawlos dişînine Qeyseriyê cem Felîksê welî

²³ Serh'ezar gazî du sersedakî kir û got: «Dusid eskerî hazir kin, h'eftê sîyarî, dusid jî r'imdar, wekî şev sih'eta neha h'eta Qeyseriyê her'in. ²⁴ Usa jî çend hespa hazir kin, wekî Pawlos lê sîyar kin, ku bê qede bê bela bibine cem Felîksê welî». ²⁵ Ne'mek jî bi vê fikirê nivîsî:

²⁶ «Ji Klawdyo Lûsyo,
Silav Felîksê welîyê xweyî-qedirr'a!

²⁷ Eva meriva ji cihûya hatibû girtinê, wê bi destê wan bihata kuştinê, ez pê h'esîyam ku r'omayî ye, bi eskerava gihîştimê û min ew xilaz kir. ²⁸ Min xwest ku bizanibim k'a bona çi şikîyatê wî dikin, min ew bire ber civîna giregirêd wan ²⁹ û k'ifş kir, ku şikîyatê wan ser pirsêd qanûna wan e, lê bona kuştinê yan girtinê xirabîya wî t'uneye. ³⁰ Gava cab gihîşte min, ku cihûya bona wî merivî t'elekek hazir kirîye, min destxweda ew şande cem te û e'mirî li şikîyatkira kir, ku çî wanî miqabilî wî hebe, li ber te bêjin*».

* ^{23:30} Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Saxîya te dixwazim».

³¹ Eskera jî anegorî wî e'mirê ku standin, Pawlos şev hildan birine Entîpetrîsê. ³² R'oja dinê yêd sîyarî Pawlos'a danîn ku t'evî wî her'in, lê yêd peya xwexa vege'iyane eskerxanê. ³³ Ewêd sîyarî gihîştine Qeyserîyê, ne'me dane welî, Pawlos jî dane destê wî. ³⁴ Ewî ew ne'me xwend, pirsî ji k'îjan qezayê ye, ku pê h'esîya ji Kîlîkyayê ye, ³⁵ got: «Ezê hingê guhda'riya te bikim, k'engê şikîyat-kirêd te bên». Û e'mir kir, ku ew qesira Hêrodesda bê xweykirinê.

Cihû şikîyatê Pawlos dikin

24 ¹ Pênc r'oja şûnda Hananîyayê serekk'ahîn t'evî hineke ji r'ûspîya û Tertûloyê zanebêj' berjêr bû hate Qeyserîyê. Vana bona Pawlos gilî-gazinê xwe welîr'a kirin. ²⁻³ Gava gazî Pawlos kirin, Tertûlo dest bi şikîyata kir û got: «Em t'imê û her dera wan kirinêd te dişêkirînin, Felîksê xweyîqedir, ku saya serê te evî miletê me gelek e'dilayî dîtîye û gelekî pêşda çûye. ⁴ Lê wekî gelekî serê te neêşînim, hîvî dikim ji k'erema xwe kin guhda'riya me

bike. ⁵ Me ev meriva dît, çawa mîna belakê k'etîye nava h'emû cihûyêd ser dinê t'evîhev dike û r'êberê k'omela nisretîya'f ye. ⁶ Evî kir ku p'aristgehê jî biher'imîne, lê me ew girt*. ⁸ Heger tu ji wî bipirsî, tê xwexa bikaribî ji wî her tiştî bizanibî k'a bona çi em şikîyatê wî dikin». ⁹ Cihûya jî gotina wî e'seyî kirin, gotin: «Belê, ev yek usa ye».

Pawlos caba xwe li ber Felîksê welî dide

¹⁰ Gava welî pê serîya kir ku ew xeber de, Pawlos lê vege'and û gotê: «Ez zanim ku gelek sal in tu h'akimê vî miletî yî, ezê jî bi r'ezedilî bona xwe caba xwe bidim. ¹¹ Çawa ku tu dikarî bizanibî, eva donzdeh r'oj t'une, ku ez bona h'ebandinê hevraz çûbûme Orşelîmê. ¹² Evana ez nedîtime ku p'aristgehêda t'evî yekî têt'evime de'wê, yan jî k'inîştada usa jî cîkî din bajêrda e'laletê dora xwe t'op kim. ¹³ Û ne jî niha dikarin gotinêd xwe îzbat kin, ku bona çi şikîyatê min dikin. ¹⁴ Lê ezê aşkere ter'a bêjim, wekî li gora wê R'îya ku

* ²⁴⁶ Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Me dixwest ku em dîwana wî anegorî qanûna xwe bikin, (r'êza 7) lê Lûsyooyê serh'ezar ser meda girt, bi zorê ji destê me stand û e'mir kir, ku şikîyatkirê wî bêne cem te».

ewana jêr'a k'omela şih'itîf dibêjin, ez hema usa Xwedêye kal-bavêd xwe dih'ebînim. Û çî ku Qanûn û nivîsarêd p'êxemberada jî nivîsar e, bawer dikim. ¹⁵ Ez Xwedêda jî guman im, çawa ku ew jî wê gumanê ne, ku h'emû heq û neheqê jî mirinê r'abin. ¹⁶ Bona vê yekê çiqas ji min tê, ez dice'dînim h'emû wextî bi îsafa r'ih'et li ber Xwedê û meriva bim.

¹⁷ Awa pey gelek salar'a ez veger'iyam hatime Orşelîmê, ku k'omekê bidime milletê xwe û h'edîya bidim. ¹⁸ Hingê wî şixulîda ez p'aristgehêda paqijbûyî dîtîm li gora e'detê me. Ez ne t'evî e'laletê bûm, ne jî şer'ûda. ¹⁹ Lê ji wan çend cihûyêd qeza Asyayê li wir bûn. Heger hindava minda tişteki wanî gotinê hebûya, ew gerekê bihatana ber te bisekinîyana şikîyatê min bikirana. ²⁰ Yan jî bira evana bêjin, gava ez ber civîna giregira sekinî bûm, çî xirabî ser min dîtîm, ²¹ pêştirî vê yekê, ku min bi dengê bilind nava wanda gotîye: «Bona bawerîya r'abûna mirîya hûn îro dîwana min dikin»*.

²² Felîksva ew R'ê ku r'ind e'yan bû, hingê ewî şixulê wan paşda avît û got: «K'engê Lûsoyê ser-

h'ezar berjêr bê, ezê hingê bona şixulê we qirara xwe bidim». ²³ Ewî e'mirî sersed kir, ku Pawlos p'rî-r'î-hindikî aza xwey kin û îzina heval-hogirêd wî jî bidin, yê ku wê k'omekdariya wî bikin.

Pawlos girtî dimîne

²⁴ Çend r'oja şûnda Felîks t'evî Dirûsîla k'ulfeta xweye cihû hat, gazî Pawlos kir û bona wê bawerîya ser Mesîh Îsa ji wî bihîst. ²⁵ Pawlos hê bona r'astîyê, xwegirtinê û dîwana Xwedêye ku wê bê xeber dida, Felîks saw k'işand û got: «Tu niha her'e. Gava wextê min hebe, ezê gazî te kim». ²⁶ Usa jî ew wê gumanê bû, ku ji Pawlos p'ere bista, bona wê yekê jî gelek cara gazî wî dikir û t'evî wî xeber dida.

²⁷ Gava du sal derbaz bûn, dewsa Felîks Porkîyo Fêsto bû welî. Felîks jî ku dixwest qencî cihûyar'a bikira, Pawlos girtî hişt.

Pawlos de'wa dîwana Qeyser dîke

25 ¹ Pey sê r'ojar'a, gava Fêsto derbazî ser qulixa xwe bû, ew ji Qeyserîyê hevraz çû Orşelîmê. ² Serekêd k'ahîna

* ^{24:21} K'arêd Şandîya 23:6.

û giregirêd cihûya bona Pawlos şikîyatê xwe li wî kirin ³ û hîvî kirin ku bike qencî wî bîne Orşelîmê, çimkî wana t'elek çêkiribû ku r'êva wî bikujin. ⁴ Lê Fêsto li wan vege'and û got: «Pawlos wê li Qeyserîyê girtî bimîne û ezê xwexa jî zûtirê her'ime wir. ⁵ Awa bira serwêrêd we t'evî min berjêr bin û heger neheqîke wî merivî jî hebe, bira gunek'arîya wî bêje».

⁶ Wir nehe-dehe r'oja nav wanda ma, paşê berjêr çû Qeyserîyê, r'oja dîn li herema dîwanê r'ûnişt, e'mir kir ku Pawlos bînin. ⁷ Gava Pawlos hat, cihûyêd ku ji Orşelîmê berjêr hatibûn dora wî girtin û gelek buxdanêd giran li wî dikirin, lê nikaribûn îzbat kirina. ⁸ Pawlos caba xwe da û got: «Min hindava Qanûna cihûya yan p'aristgehê yan jî Qeyserda t'u neheqî nekirîye».

⁹ Fêsto jî xwest ku cihûyar'a qencîyê bike, li Pawlos vege'and û got: «Tu dixwazî hevraz her'î Orşelîmê, ku bona van tiştê dîwana te ber min wir bê kirinê?»

¹⁰ Pawlos got: «Ez li ber dîwana Qeyser sekinî me, li k'u jî dîwana min gerekê bibe. Min xirabîk li cihûya nekirîye, çawa tu xwexa jî qenc zanî. ¹¹ Awa heger ez neheq im û min tiştêkî usa kirîye ku ge-

rekê bême kuştinê, ez ji mirinê venak'îşim, lê heger neheqîya min vê yekêda t'une, çawa ku ewana şer'a davêjine min, kes nikare min bide destê wan. Ez de'wa dîwana Qeyser dikim». ¹² Hingê Fêsto t'evî şîretk'ara xeber da, paşê li wî vege'and û gotê: «Tu de'wa Qeyser dikî, gerekê tu her'î cem Qeyser».

Pawlos li ber Egrîpa' û xûşka wî Bernikê

¹³ Çend r'oj derbaz bûn, Egrîpa p'adşa û Bernikê hatine Qeyserîyê, ku Fêsto silav kin. ¹⁴ Gava gelek r'oj li wir derbaz kirin, Fêsto bona Pawlos e'lamî p'adşê kir û got: «Vir merivek heye ku ji hêna Felîksda ew girtî maye. ¹⁵ Gava ez çûme Orşelîmê, serekêd k'ahîna û r'ûspîyêd cihûya şikîyatê wî ber min kirin û hîvî kirin ku ez dîwana wî bikim. ¹⁶ Min li wan vege'and û got, wekî ne e'detê r'omayîya ye ku merivekî bêxêda bidine der, h'eta mecalê nedine yê gunek'ar, ku li ber şikîyatkirêd xwe bisekine û r'û bi r'û ber wan caba xwe bide. ¹⁷ Gava ewana hatine vira, min derengî neêxist, r'oja dinê ez li herema dîwanê r'ûniştim û min e'mir kir, ku wî merivî bînin. ¹⁸ Gava yêd ku ew

gunek'ar dikirin r'abûn ku xeber din, min bona çi xirabîyêd ku şik dibire wî, t'u kesî bona wan yeka tiştekek negot. ¹⁹Lê de'wa wan t'evî wî bona pirsana h'ebandina wan bû û ser Îsakî mirî, ku Pawlos dibêje Ew sax e. ²⁰Hingê min nizanibû ku çawa ev pirsana e'seyî bikirana, min ji wî pirsî: «Tu dixwazî her'î Orşelîmê, ku bona van tiştan ber dîwanê bisekinî?» ²¹Lê çaxê Pawlos xwest ku şixulê wî her'ê ber Qeyser û bê lênihêr'andinê, min e'mir kir ku ew girtî bimîne, h'eta ku ez wî bişînim cem Qeyser». ²²Egrîpa Fêstor'a got: «Min jî dixwest xebardana wî merivî bibihîsta». Ewî jî got: «Tê sibê wî bibihêyî».

²³R'oja dinê Egrîpa û Bernikê bi r'ewşa mezin t'evî serh'ezar û giregirêd bajêr hatine k'oç'ikserê, Fêsto e'mir kir û Pawlos anîn. ²⁴Fêsto got: «Egrîpa p'adşa û h'emûyêd hazir! Hûn vî dibînin, t'emamîya cime'ta cihûya hin Orşelîmêda, hin jî vira şikîyatê vî ber min dikirin û dikirine qîr'în digotin: «Ew gerekê sax nemîne!» ²⁵Lê min k'ifş kir ku evî tişteki usa nekirîye ku bê kuştinê û xwe-xa jî de'wa dîwana Qeyser dike, min qîrar kir ku wî bişînim. ²⁶Lê bona vî tişteki e'seyî t'une xweyê

xwer'a binivîsim, bona vê yekê min ev anî ber we, îlahî ber te Egrîpa p'adşa, wekî ev yek dîsa bê lênihêr'andinê, hingê tişteki minî nivîsarê wê hebe. ²⁷Çimkî tişteki bê aqilî ye, heger ez girtî-kî bişînim û bona sûcê wî tişteki nenivîsim».

Cabdarîya Pawlos li ber Egrîpa

26 ¹Hingê Egrîpa Pawlosr'a got: «Îzina te heye ku tu bona xwe xeber dî». Wê demê Pawlos destê xwe bilind kir, caba xwe da. ²«Egrîpa p'adşa, bona h'emû şikîyatêd ku cihû li min dîkin, ez îro xwe bextewar h'esab dikim ku ber te sekinî me caba xwe didim, ³îlahî vê pirsêda ku tu haşji h'emû e'det û pirsêd cihûya heyî. Bona vê yekê ez ji te hîvî dikim, bi sebir guhdarîya min bikî.

⁴H'emû cihû zanin ku min çawa e'mirê xwe ji zar'otîya xweda girtî nava milletê xwe û li Orşelîmêda derbaz kirîye. ⁵Ewana zûva min nas dîkin, heger bixwazin, dikarin şe'detîyê bidin, wekî ez anegorî e'detê k'omela dînê meyî h'işk jî fêrisî bûme. ⁶Û niha jî bona gumana wî sozê ku Xwedê daye kal-bavêd me dîwana min tê kirinê, ⁷xût bona wî sozê ku her

donzdeh e'şîrêd me bi dil û can, şev û r'oj Xwedê h'ebandine, wekî bigihîjine ewê yekê. Belê bona vê gumanê ye, ku cihû şikîyatê min dikin, p'adşayî xweş be. ⁸ Hûn çima nikarin bawer bikin, ku Xwedê wê mirîya ji mirinê r'ake?

⁹ Min xwexa ji kiribû deynê stûyê xwe, ku miqabilî navê Îsayê Nisretê gelek tişt bikira ¹⁰ û min Orşelîmêda kir jî. Min ji serekêd k'ahîna h'ukum stand û gelekêd ji cime'ta Xwedê davîtine kelê û gava dihatine kuştinê, min jî dengê xwe dida. ¹¹ H'emû k'inîştada gelek cara min ew didane cezayê û dikir ku zorê bidime wan ku wê bawerîya xwe înk'ar kin. Min k'îna wan girtibû, h'eta bajarêd xerîbda jî ew dizêrandin*.

¹² Awa ez carekê bi h'ukum û e'mirê serekêd k'ahîna diçûme Şamê. ¹³ R'oj nîvro bû, p'adşayî xweş be, r'êva min dît ji e'zmên r'onayîke ji r'onayîya te'vê zortir dora min û yêd t'evî min dihatin şewq da. ¹⁴ Em h'emû k'etine e'rdê, min dengêk bihîst ku bi zimanê îbranî minr'a got: «Şawûl! Şawûl! Tu çima Min dizêrînî? Tu

bi k'ulmê nikarî her'î dirêşê*».

¹⁵ Min got: «Tu k'î yî, Xudan?» Xudan got: «Ez ew Îsa me, Yê ku tu dizêrînî. ¹⁶ Niha r'abe ser nigêd xwe, Ez bona wê yekê teva xuya bûm, ku te bikime berdestîyê Xwe û şe'dê wî tiştê ku te dît û wan tiştêd ku Ezê paşê ber te vekim. ¹⁷ Ezê te ji destê cime'ta Îsraêlê û necihûya xilaz kim. Va Ez te dişînim nava wan, ¹⁸ wekî ç'e'vêd wan vekî, ji te'rîstanîyê berbi r'onayê û ji h'ukumê mîrêcin berbi Xwedê vege'rinî, wekî bi saya wê bawerîya ser min, gunêd wan bêne baxşandinê û t'evî p'ara cime'ta Min bin».

¹⁹ Awa Egrîpa p'adşa, ez miqabilî wê dîtina li berç'e'vaye ji e'zmên nesekinîm. ²⁰ Lê min pêşiyê yêd Şamê, Orşelîmê û t'emamîya t'opraxêd Cihûstanêr'a dannasîn kir, usa jî necihûyar'a, ku t'obe kin berbi Xwedê vege'rin û kirêd qenc bikin, wekî bê k'îfşê ew ji gunekirinê vege'riyane*. ²¹ Bona vê yekê cihûya ez p'aristgehêda girtim, xwestin min bikujin. ²² Lê min ji Xwedê k'omek stand û h'eta îro ez mame, şe'detîyê

* 26:11 K'arêd Şandîya 8:3; 22:4-5.

* 26:14 Bi yûnanî xeber bi xeber aha ye: «Tu çifta nikarî bavêjî şiva sertûj».

* 26:20 K'arêd Şandîya 9:20-29.

didime biç'ûk û mezina. Tişteki zêde jî ji wan tiştêd ku p'êxembera û Mûsa gotibûn wê bibin, min negotîye: ²³ Gerekê Mesîh cefa bik'işanda, bibûya yê pêşin ji nava mirîya r'abûyî û r'onaya xilazbûnê miletêd cihû û necihûyar'a dannasîn kira»*.

²⁴ Gava Pawlos aha caba xwe da, Fêsto bi dengê bilind got: «Tu xwe unda dikî, Pawlos! P'ir'xwendina te te unda dike». ²⁵ Pawlos gotê: «Ez xwe unda nakim Fêstoyê xweyîqedir, lê xeberêd r'ast û çê dibêjim. ²⁶ P'adşa haş ji van tišta heye, lema jî ez aza xeber didim û bawer nakim ku tişteki ji wî veşartî mabe, çimkî ev yeka qulç'ekîda

nebûye. ²⁷ Egrîpa p'adşa, tu p'êxembera bawer dikî? Zanim ku tu bawer dikî». ²⁸ Egrîpa Pawlosr'a got: «Te t'irê tu usa zû dikarî min bikî mesîhî?»* ²⁹ Pawlos got: «Ez hîvî ji Xwedê dikim, zû-dereng ne ku t'enê tu, lê h'emûyêd ku îro guhdarîya min dikin, usa bin çawa ez im, pêştirî van qeyda».

³⁰ Hingê p'adşa r'abû p'îya, welî, Bernikê û h'emûyêd t'evî wî r'ûniştî jî pêr'a. ³¹ Ew derk'etine derva, hevr'a xeber dan û gotin: «Eva meriva tişteki usa nake ku bê kuştinê yan girtinê». ³² Lê Egrîpa Fêstor'a got: «Me dikaribû eva meriva ber'da, heger evî de'wa dîwana Qeyser nekira».

R'êwîtiya Pawlose paşin h'eta R'omê (27:1–28:16)

Pawlos bi gemîyê dibine bajarê R'omê

27 ¹ Gava qîrar kirin ku em bi gemîyê her'ine Îtalyayê, Pawlos û çend girtiyêd din dane destê sersedekî ji r'efa eskerêd Qeyser, navê wî Yûlyo. ² Em k'etine gemîke ji Edremîtê, ku wê gemîwargehêd qeza Asyayêva biçûya

û r'êk'etin. Erîstarxoyê makedonî jî ji T'êsalonîkê mer'a bû. ³ R'oja dinê em Saydayê peya bûn, Yûlyo qencî Pawlosr'a kir, îzin da ku her'e cem dostêd xwe, wekî bona wî xem bikin. ⁴ Ji wir r'êk'etin, dest bayê pêşiya me, em te'ldê Qubrisêr'a derbaz bûn. ⁵ Gava em nava be'ra pêşberî Kîlîkiayê û Pamfilyayêva derbaz bûn,

* ^{26:23} Korint'î I, 15:20; Îşaya 42:6; 49:6.

* ^{26:28} Aha jî tê fe'mkirinê: «Hindik ma ku tu min jî bikî mesîhî».

gihîştine Lîkyayê, bajarê Mîrayê. ⁶Wir sersed gemîke Skenderyayê dît ku diçû Îtalyayê, em kirine wê gemîyê. ⁷Hêdî-hêdî gelek r'ojada em bi zorekê nêzîkî Kinîdyayê bûn. Bê ku r'ê nedida me, em binat'ara Kirêtayê ber Salmonêr'a derbaz bûn. ⁸Em bi zorekê wirr'a derbaz bûn gihîştine cîkî, ku jêr'a dibêjin Gemîwargehê^f Bedew, ku nêzîkî bajarê Laseyayê bû.

⁹Gelek wext ku li wir derbaz bû, r'êwîtiya gemîyê jî bi qezîyava girêdayî bû, R'oja R'ojîya^{f*} jî îdî derbaz bibû. Pawlos şîret li wan kir û got: ¹⁰«Gelî meriva! Ez dibînim ku ev r'êwîtiya bi gemîyê gelek zîyanê û cefava girêdayî ye, ne ku t'enê bona bar û gemîyê, lê bona e'mirê me jî». ¹¹Lê sersed hê gur'a gemîvan^f û xweyê gemîyê dikir, ne ku xeberêd Pawlos. ¹²Ew gemîwargeh bona derbazkirina zivistanê ne qenc bû, lema jî geleka ji wan qirara xwe da ku ji wir her'in, belkî bikaribin bigihîjine bajarê Fînîksê û li wir zivistanê derbaz kin. Eva bajara gemîwargeheke girava Ki-

rêtayê ye, ku li başûr-r'oavayê û bakur^f-r'oavayê dinihêr'e.

Firtona^f be'rê

¹³Gava bayê başûrêyî nerm hat, wana t'irê îdî gihîştine meremê xwe, lengere k'îşandin r'êk'etin û xwe li hêşîya^f Kirêtayê girtî çûn. ¹⁴Lê xêlekê şûnda firtoneke^f qayîm li me r'abû, ku jêr'a dibêjin Êvrîkilon*. ¹⁵Firtonê li gemîyê xist û gemî nikaribû miqabilî wê biçûya, dest jê k'îşandî em ji bê hatine ajotinê. ¹⁶Me xwe da ber te'ldê giraveke biç'ûk, navê wê Kawda, li wir bi zorekê qeyik girt ¹⁷k'işande jor û bi werisa gemî binîva şidandin. Ewana tirsîyan ku nebe gemî lîlaf Sûrtisêda r'ûnê, bap'êş^f anîne xwarê û aha ji bê dihatine ajotinê. ¹⁸Ji dest qayîmîya firtonê, barê gemîyê r'oja din r'êtine be'rê. ¹⁹R'oja sisîya wana bi destê xwe hacetêd gemîyê avîtine be'rê. ²⁰Ew çend r'oj bûn te'v û steyrk nedihatine xuyanê, firtone jî nedisekinî. Heyneser bona xilazbûnê gumana me h'emû hate bir'inê.

* ^{27:9} Bi gotineke din: «R'ojîya R'ojaf K'ewandinê» (Qanûna K'ahîntiyê 16:29; 23:26-32). R'oja vê cejinê her sal hev nagire, carna dik'êve meha neha, carna jî ya deha. Heger ev serhatî sala 59-da qewimîbe çawa hinek zane bawer dikin, hingê ev qewimandin dik'êve 5-ê meha deha h'esabê niha.

* ^{27:14} «Êvrîkilon» bi zimanê yûnanî aha tê fe'mkirinê: «Bayê ku ji bakur-r'ohilatê tê».

²¹ Ew çend r'oj bûn ji bir'çî ma-
bûn, Pawlos nava wanda sekinî û
got: «Gerekê we gur'a min bikira
e'vdno, ji Kirêtayê dernek'etana,
hingê weyê ev zîyan û cefa nek'i-
şanda. ²² Niha ji ez hîvî dikim,
ku hûn dil bidine ber xwe, çim-
kî pêştirî gemîyê zîyanê li me
t'u kesî nebe. ²³ Çimkî hema vê
şeva derbazbûyî milyak'etekîf wî
Xwedêyê ku ez p'ara Wî me û Wî
dih'ebînim, minva xuya bû ²⁴ û
got: «Netirse, Pawlos! Gerekê tu
li ber Qeyser bisekinî. Va Xwedê
h'emûyêd t'evî te gemîyêda dane
xatirê te». ²⁵ Niha dil bidine ber xwe
e'vdno, çimkî ez Xwedêda bawer
im, ku çawa minr'a hate gotinê,
wê usa ji bibe. ²⁶ Lê t'enê emê
bêne ajotinê û beja giravekê xin».

²⁷ Şeva çardeha bû ku em be'ra
Adrîyatîkêda ji bê dihatine ajoti-
nê. Nîvê şevê gemîvana k'ifş kir,
ku digihîştine bejekêf, ²⁸ k'ûrpîv
avîtinê, dîtin ku qasî çil mêtî-
rî bû, hinekî ji pêşda çûn, dîsa
avîtinê dîtin ku qasî sî mêtîrî
bû. ²⁹ Hingê em tirsîyan ku nebe
em cîkî kevirî xin, paşîya gemî-
yêva çar lengere avîtin û bi dua
ç'e'vnihêr'îya sibehê bûn. ³⁰ Lê
gemîvana xwest ku ji gemîyê bi-
r'evin, qeyik ji gemîyê peya kirin,
bi wê me'nîyê yançîye dixwazin

pêşîya gemîyêva ji lengera bavêjin,
³¹ Pawlos sersed û eskerar'a got:
«Heger evana gemîyêda nemînin,
hûn nikarin xilaz bin». ³² Hingê
eskera kapêd qeyikê qetandin,
ber'dan ku wêda her'e.

³³ Berbanga sibehê Pawlos hîvî
ji wan h'emûya kir ku nên bixwin
û got: «Eva çardeh r'oj e ku hûn
ç'e'vnihêr'î bir'çî mane û we t'u
tişt nexwarîye. ³⁴ Awa ez hîvî ji
we dikim, nanê xwe bixwin, ku
ev ji bona xilazbûna we ye, t'êlekî
p'or'ê serê weyê unda nebe». ³⁵ Û
gava ev yek got, nan hilda li ber
h'emûya şikirîya xwe Xwedê anî,
kerkir û destpêkir xwar. ³⁶ Wî çaxî
bîn hate ber h'emûya, wan ji nan
xwar. ³⁷ Em h'emû hevr'a gemîyêda
dusid h'eftê şeş merî bûn. ³⁸ Gava
nan xwarin, t'êr bûn, genim r'êtine
be'rê gemî sivik kirin.

Qezîya gemîyê

³⁹ Sibeh ku zelal bû, e'rd nas
nedikirin, lê delaveke be'rê r'aç'e'v
kirin, ku hêşîya wê hebû û dixwes-
tin belkî bikaribin binê gemîyê
wir e'rdê xin. ⁴⁰ Lengere ji binî
qetandin, be'rêda hiştin, hingê ji
werisêd fitilokêd'f zivir'andinê ku
digirtin sist kirin û bap'êşa pêş dane
bê, xwe li wê hêşîya be'rê girtin.
⁴¹ Lê li girekî binê avê xistin, lîlêda

r'ûnişt, pozê gemîyê têda ma û îdî neh'ejîya, pišta wê jî ji dest qayîmîya pêla hûrdexweşî dibû. ⁴²Hingê eskera qîrar kirin ku girtîya bikujin, wekî sobek'arîyê nedin ner'evin. ⁴³Lê sersed ku dixwest Pawlos xilaz kira, nehişt ku ew şewira xwe bînine sêrî. Hingê e'mir kir ku yêd sobek'arîyê zanin, pêşiyê xwe bavêjine avê derêne bejê, ⁴⁴lê yêd mayîn, hinek ser t'exta, hinek jî ser p'arç'êd gemîyê derên. Û bi vî awayî aha h'emû xilaz bûn, derk'etine bejê.

Girava Maltayêda

28 ¹Gava em xilaz bûn, hingê em pê h'esîyan, ku navê wê giravê Malta ye. ²Binelîyêd wir gelek qedir-hurmet^f mer'a kirin, agir vêxistin, ji ber wê sermayê û barana ku destpêkir em qebûl kirin. ³Hingê Pawlos bermile qirş berev kir danî ser êgir, me'rek ji dest germê derk'et, dev avîte destê wî girt. ⁴Binelîya gava r'e'wirê destê wîva dardabûyî dît, hevr'a gotin: «Eva r'astî mêrkuj e, ji be'rê xilaz bû, lê xudanê Heqîyê nehişt ku ew bijî».

⁵Lê Pawlos r'e'wirê destê xweva dawşande nava êgir û zîyan li wî nebû. ⁶Ewana jî hîvîya wê yekê bûn ku wê biwerime yan nişkêva bik'eve bimire, gava gelekî hîvîyê man û dîtin ku t'u tişt li wî nehat, fikirê xwe guhastin û gotin: «Eva xwedêk e».

⁷Li wî cîyê dor-berêd wan bergêd serwêrê wê giravê hebûn, ku navê wî Poplîyo bû. Ewî hurmet mer'a kir, sê r'oja em cem xwe xwey kirin. ⁸Bavê Poplîyo t'ayêda bi zikêşiyê nexweş p'aldayî bû. Pawlos çû cem wî, dua kir, destêd xwe danîne ser wî û ew qenc kir. ⁹Gava ev yeka qewimî, nexweşêd mayîne wê giravêda jî dihatin qenc dibûn. ¹⁰Wana gelek qedir-hurmet mer'a kirin û gava em r'êk'etin, ew tiştêd ku bona r'ê wê kêrî me bihatana mer'a dagirtin.

Ji Maltayê h'eta R'omê

¹¹Sê meha şûnda em bi gemîya Skenderyayê r'êk'etin, ku wê jî zivistan li wê giravêda derbaz kiribû, şikilê her du xudanêd Heval-cêwî* jî ser bû. ¹²Em gihîştine

* ^{28:11} Usa tê fe'mkirinê ku şikilê «xudanêd Heval-cêwî» ser pozê gemîyê darda k'olayî bûn, yan jî «xudanêd Heval-cêwî» navê gemîyê bû. «Xudanêd Heval-cêwî» ew xwexa xwedêyêd yûnanaye heval-cêwî bûn, kur'êd Zews, navê yekî Kastor, navê yê din jî Polûks bû. Gemîvana ew dih'ebandin, bi yûnanî jî wan'a digotin: «Dîyoskûro».

Sîrekûsê, sê r'oja wir man. ¹³ Ji wir jî em çûn gihîştine R'êgyomê. R'ojekê şûnda bayê başûrê hat, em du r'ojada gihîştine Potiyolê. ¹⁴ Wir me xûşk-bira dîtin û hîvî ji me kirin, ku em h'eftêkê wir bimînin. Û bi vî awayî em gihîştine R'omê. ¹⁵ Xûşk-birayêd wir jî bona me bihîstibûn, pêşîya meda hatin h'eta Meydana Epîyû û Sê Mêvanxana. Pawlos ku ew dîtin, şikirî da Xwedê û dilê wî şidîya.

Pawlos R'omêda Mizgînîyê dide

¹⁶ Gava em gihîştine R'omê*, îzin dane Pawlos ku t'enê t'evî wî eskerê ku nobedarîyê wî dike bimîne. ¹⁷ Sê r'oja şûnda Pawlos gazî giregirêd cihûya kir, gava ew hatin, wanr'a got: «Gelî bira! Min tiştêkî miqabilî cime'tê yan kal û bava nekirîye, lê Orşelîmêda ez girtim dame destê r'omayîya. ¹⁸ Gava ez anîme ber dîwanê, xwestin min ber'din, çimkî ser min bona kuştinê t'u xirabî nedîtin. ¹⁹ Lê gava cihûya miqabilî wê yekê xeber dan, min îdî bêç'arîya xwe de'wa Qeyser kir, lê ne bona wê yekê, ku şikîyatê miletê xwe

bikira*. ²⁰ Lema jî min hîvî kir, ku we bibînim û t'evî we xeber dim. Belê ez bona gumana Îsraêlê van qeyd-zincîrada me». ²¹ Wana jî wî-r'a got: «Me bona te ji Cihûstanê ne ne'me standîye, ne jî ji birayêd me kes hatîye bona xirabîya te gilî kirîye yan xeber daye. ²² Lê em dixwazin ji te bibihên, k'a bîr û bawerîya te çi ye, çimkî bona wê k'omelê meva îdî e'yan e ku h'e-mû cîya miqabilî wê xeber didin».

²³ Awa r'ojek k'ifşkirin û wê r'ojêda gelek hatine wî cîyê ku Pawlos têda dima. Ewî sibê h'eta êvarê wanar'a bona P'adşatîya Xwedê şirovedikir û bi me'rîfetî dannasîn dikir, derheqa Îsada jî bi Qanûna Mûsa û nivîsarêd p'êxembera ew didane bawerkirinê. ²⁴ Hineka xwe li gotinêd wî girtin, hineka jî bawer nekir. ²⁵ Awa berî çûyîna wan nava wanda bû dutîretî gava Pawlos ev yek got: «Çawa r'ast R'uh'ê Pîroz bi Îşaya p'êxember t'evî kal-bavêd me xeber da ²⁶ û got:

«Her'e cem vê cime'tê û bêje:
Hûnê bibihên û guh bidinê, lê fe'm nekin,
hûnê binihêr'in û dîna xwe bidinê, lê nebînin.

* 28:16 Nav hinek destnivîsarada ev jî heye: «Sersed girtî spartine seresker».

* 28:19 K'arêd Şandîya 25:11.

- 27 Çimkî eva cime'ta serh'işk e, hate şandinê û ewê guhdarîya
bi guha giran dibihên Wî bikin»*.
û ç'e'vêd xwe girtine, 30 Pawlos t'am du sala mala
wekî bi ç'e'va nebînin, xweye k'irêkirîda ma, k'î jî di-
bi guha nebihên hate cem wî, h'emû qebûl diki-
û bi h'iş fe'm nekin, veneger'in, rin. 31 Ewî P'adşatîya Xwedê bi
ku Ez wan qenc kim»*. mêrk'îmî bê pêşgirtin dannasîn
28 Awa bira weva e'yan be, wekî fikir û derheqa Xudan Îsa Mesîh-
xilazkirina Xwedê necihûyar'a da hîn fikir.

* 28:27 Îşaya 6:9-10.

* 28:28 Nav hinek destnivîsarada r'êza 29-a jî heye: «Û gava ev yek got, cihû derk'etine derva û qir'ika hev digirtin».